

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

**İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
MÜLTECİLER ALT KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

** 14.01.2014 tarihli Komisyon toplantısı CD'den deşifre olup, Stenograf bulunmadığından, bazı konuşmacıların isim ve/veya soy isimleri tespit edilememiş olup, bu katılımcılara fihristte "Konuşmacı" adı altında yer verilmiştir.*

14 Ocak 2014 Salı

**İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
MÜLTECİLER ALT KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

14 Ocak 2014 Salı

---0---

K O N U

Sayfa

Mülteciler Alt Komisyonu'nun, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'ndan, Ülkemizde Bulunan Mülteciler, Sığınmacılar ve Yasa Dışı Göçmenler Hakkında Ülkemizin Genel Politikası konulu bilgi alması

1:20

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:20

Konuşmacılar

1:6, 8:9, 9:11,
11:13, 14, 16:20

Senem YAŞLI (Emniyet Genel Müdürlüğü İltica Şube Müdür Yardımcısı)

6:8

Reşat DOĞRU

(Tokat)

8, 9

İhsan ŞENER

(Ordu)

9

Murat BOZLAK

(Adana)

11:12

Binbaşı Tayfun SARGIN

13:14, 14:15

Açılma Saati: 15.40

Kapanma Saati: 17.35

14 Ocak 2014 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.40

0

BAŞKAN – Değerli milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığımızdan gelen değerli bürokrat arkadaşlar; toplantımıza hoş geldiniz.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde çalışmalarını yürüten Mülteciler Alt Komisyonu olarak toplanmış bulunmaktayız. Komisyonumuz, mülteciler konusunda uzunca bir zamandır faaliyetlerini sürdürmekte ancak alt komisyonun yeni üyeleri olarak konu hakkında etraflıca bilgi edinme ihtiyacı bulunmaktadır. Bu çerçevede, bugün ülkemizde bulunan mülteciler, sığınmacılar ve yasa dışı göçmenler, bu kişilerin sahip oldukları haklar ile bu kişilere yönelik yapılan iş ve işlemler, denizlerimizde yakalanan yasa dışı göçmenler hakkında -ki bu husus basında devamlı yer alması bakımından önemlidir- Emniyet Genel Müdürlüğümüzden ve Sahil Güvenlik Komutanlığımızdan bilgi alacağız.

Öncelikle, konunun daha genel olduğu açısından Emniyet Genel Müdürlüğümüzden başlamak istiyoruz. Bu kapsamda, ülkemizde bulunan mülteciler, sığınmacılar ve yasa dışı göçmenler hakkında ülkemizin genel politikası nedir? Şu an sorumlu kurum olarak bu kişiler hakkında hangi iş ve işlemleri yürütmektesiniz? Bu kişilerin ülke kabulünde veya yakalanmaları sonrasında hangi prosedürler uygulanmakta ve bu kişiler hangi haklara sahip olmaktadır? Genel bir çerçevede çok da uzun olmamak şartıyla -çünkü, Genel Kurul da çalışıyor- bizleri bilgilendirirseniz seviniriz.

Daha sonra da, milletvekili arkadaşlarımız notlarını alırlar, soracakları sorular olursa da sizlere sorularını iletirler.

Buyurun.

-Sayın Başkanım, çok saygıdeğer milletvekillerimiz, Sahil Güvenlik Komutanlığımızın değerli çalışanları; öncelikle bizi burada misafir ettiğinizden dolayı ben şahsım adına teşekkür ediyorum.

Müsaade ederseniz ilk önce kendimi tanıtmak istiyorum. Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar Dairesi Başkanlığında 4. Sınıf Emniyet Müdürü olarak görev yapıyorum. Çalıştığım birim, Yasadışı Göçle Mücadele Şube Müdürlüğü; Şube Müdürü olarak görev yapıyorum. Ben sunumumda yasa dışı göçle mücadele hakkında size çok da uzatmamak kaydıyla bir bilgi vereceğim. Tabii, sorularınız olursa memnuniyetle bunları cevaplamak istiyorum.

Benden sonra sözü yine birlikte çalıştığımız Selami arkadaşımız alacak. O da ilticayla ilgili uygulamalar hakkında yine kısa bir brifing verecek, bilgi arz edecek.

Şimdi, efendim, sunumuma başlarken ilk önce, Türkiye nasıl bir coğrafyada bulunuyor, hangi ülkelerle bir sınır komşuluğu var, coğrafi konumu nedir, sınırlarının durumu nedir, kaç tane hudut kapısı vardır, bütün bunlar hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

Türkiye'de toplam 146 tane hudut kapımız bulunmaktadır. Bilindiği üzere, Pasaport Kanunu'nun ilgili maddesine göre, yabancılar ve Türk vatandaşları Türkiye'ye Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen kapılardan geçerli seyahat belgesini ve eğer vize gerekiyorsa vizeyi alıp gelmesi gerekmektedir, o hudut kapımızdan giriş yapması gerekmektedir. Aksi takdirde, sınırın herhangi bir yerinden usulsüz bir şekilde geçme bizim yasa dışı geçiş diyebileceğimiz, bir nevi de yasa dışı göçmenlerin etkin olarak kullandığı bir yöntem olduğunu söyleyebiliriz.

Türkiye'nin doğusunda Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan, İran, Irak'la sınırları bulunmaktadır. Güneyde Suriye ile, batıda da bildiğiniz üzere, Bulgaristan ve Yunanistan'la kara sınırları bulunmaktadır. Ayrıca, çok uzun deniz sınırlarımız da mevcuttur.

Türkiye'nin kara sınırlarına baktığımız zaman, özellikle doğu sınırlarımızda yani İran sınır hattı dediğimiz yerlere baktığımız zaman, yüzde 65'inin dağlık araziden oluştuğunu görüyoruz. Buradaki iklim şartlarının çok sert ve çok uzun süreli olduğunu söyleyebiliriz ve orada gerçekten etkin bir sınır yönetimi sağlanabilmesi için çok ciddi altyapılara ihtiyaç olduğunu, işte, uydudan gözetimden tutun da çok ciddi altyapının kurulmasına ihtiyaç olduğunu söyleyebiliriz. İşte, fotoğraflardan da görüleceği üzere neredeyse senenin sekiz-on ayı böyle kar altında bulunuyor bu bölgeler. Dolayısıyla, denetim oldukça zor bu sınırlarda.

Şimdi, efendim, yasa dışı göç bağlamında ülkemize nerelerden yasa dışı göçmen geliyor, ona baktığımız zaman da ülkenin, işte, doğuyla batı arasında, Avrupa'yla Asya arasından jeopolitik durumundan dolayı, bulunduğu coğrafik durumundan dolayı bir köprü

olması ve genelde de doğusundaki ülkelerdeki istikrarsızlıklar, ekonomik sıkıntılar, iç çatışmaların yaşandığı ülkelerin olması. Dolayısıyla, bu ülkelerden çok sayıda yasa dışı göçmenin ülkemiz üzerinden Avrupa'ya gittiğini biz görmekteyiz.

Yasa dışı göçe kaynaklık eden ülkelere bakıldığında, başlıca -bunlar daha da çeşitlendirilebilir ama en çok olan ülkelere bakıldığında- Filistin, Myanmar, Afganistan, Somali, Pakistan, Bangladeş, Irak ve İran ülke vatandaşlarının daha çok yasa dışı göçe karışıklarını ve ülkemize yasa dışı yollardan yani yüzde 90'ı yasa dışı yollardan, sınırı illegal yollarla geçmek suretiyle geldikleri; yine, ülkemiz üzerinden yasa dışı yollardan, işte en yakın Yunanistan'a veya biraz daha zenginlerse, paraları varsa sahte belge, pasaport temin etmek suretiyle hava yoluyla Avrupa ülkelerine gitmeye çalışmaktadır.

Tabii, ülkemiz, özellikle Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından sonra da sadece bir transit ülke olarak değil aynı zamanda bir hedef ülke konumuna da gelmiştir. Oradan özellikle Türki Cumhuriyetlerindeki yabancılar Türkiye'de kayıt dışı çalışmak amacıyla, daha doğrusu çalışmak amacıyla ülkemize geldikleri, işte, ev sektöründe, farklı sektörlerde kayıt dışı olarak çalıştıklarını biz görüyoruz. Bununla ilgili de yasal düzenlemeler yapıldı. İşte, doksan gün uygulaması dediğimiz, bir yabancı'nın Türkiye'de maksimum doksan gün kalabileceği ve bu doksan gün kaldıktan sonra ülkesine döndüğü zaman da -eğer turistik vizeyle gelmişse- yüz seksen gün kalabileceği, altı ay içerisinde doksan gün kalabileceği ve ülkesine gittiği zaman da yine doksan gün ülkesinde kalması gerektiği, tekrar ülkemize gelebilmesi için ülkesinde doksan gün kalması gerekmektedir. Eğer bunu yaşamamasını istiyorsa yabancı'nın vize süresinin sonunda ikamet izni alması gerekmektedir ki kendini yasal olarak yasallaştırsın ve işte, çalışma hayatına katılacaksa Çalışma Bakanlığından çalışma izni alsın, değilse yine yasal olarak ikamet izni alıp kalmaya devam etsin. Yani, bir şekilde yasa dışılığı önlemek amacıyla böyle bir düzenleme yapıldı.

Biraz daha açarsak, yasa dışı göçmenler ülkemize nereden geliyorlar ve nereden çıkıyorlar, o konuda bilgi vermek istiyorum. Özellikle Pakistan, Irak, İran, Bangladeş, Myanmar, Afganistan ülke vatandaşlarının ülkemize doğu sınırlarımızdan yasa dışı yollardan girdiklerini görüyoruz biz. Biraz önce de söylediğim üzere, oradaki sınırların zor olması, iklim şartlarının zor olması denetimi güçleştirmekte, dolayısıyla oradan özellikle göçmen kaçakçıları vasıtasıyla yasa dışı göçmenler sınırın öbür tarafındaki, işte, İran'ın, İran'daki göçmen kaçakçıları tarafından belirli yerlerde, "stok" dediğimiz güvenli yerlerde tutulmakta, işte, sınırın uygun olma durumuna göre, oradaki güvenliğin biraz daha azaldığı duruma göre göçmen kaçakçıların marifetiyle yasa dışı göçmenler toplu hâlde, binek hayvanı sırtında, bazen yaya olarak sınırı geçmeleri sağlanıyor ve Türkiye tarafında da bunları bekleyen yine bu "network"le bağlantılı olan göçmen kaçakçılar tarafından bu şahıslar, güvenli olarak yine Türkiye içerisindeki o sınıra yakın bölgelerdeki güvenli evlerde tutulmaya başlıyorlar. Tabii bu İran sınırlarımızdaki olan şeyler.

Özellikle Afrika'daki ülkelere de çok sayıda yasa dışı göçmenlerin, yine Suriye sınırlarımızdan ülkemize girdiğini söyleyebiliriz. Tabii, Suriye sınırlarımız, Doğu sınırlarımıza göre biraz daha kontrolü kolay bir sınır. Siz de Kilis'ten bilirsiniz efendim, oradaki sınırlarımız düz ama şu anki çatışma olayları olduğundan dolayı da maalesef orada çok ciddi de bir kontrol söz konusu değil.

Ülke içerisinde güvenli evlerde...

Pardon, bu altta işarette mesela geliş noktaları belirlenmiş ya, onları Suriye üzerinden mi yoksa denizle işte direkt işte bizim bu sahildeki illere gelip oradan da tekrar...

Şimdi, Kuzey Afrika ülkeleri dediğimiz, onları deniz yoluyla geliyorlar efendim ama biraz daha Doğu Afrika dediğimiz, Somali gibi işte o şeyin altındaki ülkelere gelenler daha çok kara yolunu takip ederek ülkemize geliyorlar. Bu tamamen, yasa dışı göçmenlerin bütçesine bağlı olarak değişen bir unsur. Eğer parası çoksa, iyi bir bütçesi varsa bunlara bile gerek kalmadan direkt İstanbul'a sahte bir belgeyle, sahte bir vizeyle giriş yapabilmektedirler ama daha az parası olanlar kara yolunu tercih edebilmekte. Biraz daha parası olanlar gemi tercih edebilmektedir efendim. Bu her zaman değişebilmektedir, onu söylemekte fayda var.

Bu, güvenli evlerde tutulan yasa dışı göçmenler, yine göçmen kaçakçıları vasıtasıyla işte güzergâh belirlenerek, durumun müsait olmasına bakılarak bu yasa dışı göçmenler, özellikle İstanbul'a, oradan Edirne'ye veya İzmir'e, oradan da deniz yoluyla işte en yakın Yunan adasına geçmeye çalışmaktadırlar. Özellikle, yine Akdeniz ve Ege sahillerinden de ülkemize işte değişik, turistik gemilerle yasa dışı göçmenlerin, gemiye ya da yük gemilerinin içerisinde saklanmak suretiyle ülkemize gelen yasa dışı göçmenlerin olduğunu söyleyebiliriz.

İnsanların niye göç ettiklerine bakıldığı zaman, aslında bunu itekleyen, çeken ve iten faktörlere bakmakta fayda var yani "Yasa dışı göçmen ya da insanlar neden göç eder?" ona bakmakta fayda var. Bu sosyal bir sorun yani Afganistan'daki iç savaş düşündüğümüzde, oradaki ekonomik sıkıntıları düşündüğümüzde insanların daha güvenli, daha rahat, daha ekonomik olarak kendilerinin hayatlarını devam ettirebileceği -aileleriyle beraber- bir ülkeye göç etmek istemesi, bir noktada iten faktör oluyor.

Tabii, Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere, ülkemizdeki ekonomik düzeyin iyi olması, Avrupa Birliğindeki ülkelerin işte ekonomik refahı yüksek bireylerden oluşması, oradaki iş imkânlarının fazla olması, işte iletişimin rahat olması insanları çeken faktörler oluyor. Mesela, Türkiye’de de yaşanan bir hadisedir: Zamanında, 1960’larda Avrupa’ya giden bizim göçmenlerimiz, Almanya’ya giden göçmenlerimiz burada yaşayan diğer insanlar için bir çeken faktör olmuş. Demiş ki “Ben oraya gidersem demek ki altımda bir Mercedes arabam olur, işte daha çok kazanırım.” gibi yani kısa yoldan para kazanacağını düşünmeye başlamış ve bir şekilde kaçakçıyla anlaşmak suretiyle işte Avrupa ülkelerine giden vatandaşlarımız var. aynı şekilde Avrupa’daki bu hayat standardının yüksek olması insanları oraya gitmeye çeken bir faktör olarak söyleyebiliriz. Bu Suriye sınırımız, gördüğünüz gibi düzgün bir sınır, kontrolü kolay. Burada İran sınırımız, biraz önce anlatmaya çalıştığım yüksek dağlarla çevrili sınırımız ve zirveler hep sınır hattı olmuş burada yani sınırlarımız çizilirken zirve bizim çizgimiz olmuş, mesela dağın tepesinde bir karakolumuz var, sınır karakolumuz. Bu da Yunanistan, Meriç Nehri sınır olarak baz alınmış, bu da Yunanistan sınırımız, Bulgaristan sınırımız.

Şimdi, efendim, yasa dışı göçle mücadele etmek hani tek başına kolluk kuvvetlerinin yapabileceği bir mücadele değil yani ilk önce siz yasa dışı göçe neden olan nedenleri ortadan kaldırmak gerektiğini söyleyebiliriz. En baştaki şeylerden bir tanesi bu. Tabii, bu çok da kolay olacak bir şey değil yani Afganistan’daki işsizlik problemini Türkiye’nin çözmesi mümkün değil. Oradaki iç çatışmaların durdurulması Türkiye’nin çözebileceği bir konu değil ama belki aza indirmek, oradaki yatırımları artırmak, TİKA vasıtasıyla belki orada farklı iş alanları açmak, oradaki yasa dışı göç engellenebilir diye düşünüyoruz ama genel itibarıyla baktığımız zaman yasa dışı göçle mücadele sadece kolluğun yapabileceği bir konu değildir yani neticede kolluk, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü sahadaki elemanlarının yapmış olduğu kontrollerle, projeli operasyonlarda yabancıları yakalar, bu yabancıları belli bir müddet işte seyahat belgesi teminine kadar barındırır ondan sonra da ülkesine geri gönderir. Ama bu problemi çözer mi? Hiçbir zaman çözmez yani çünkü ortada bir bataklık varsa o bataklık her zaman için sivrisinek üretmeye devam edecektir.

Yasa dışı göçle mücadelede Türkiye olarak yani ülkemiz olarak özellikle Avrupa Birliği’nin de bu konudaki Türkiye’yi her zaman işte hem ilerleme raporlarında hem değişik raporlarda suçlayıcı tavrılarından dolayı etkin bir şekilde mücadele ettiğini söyleyebiliriz. Özellikle bu konuda işte kontrol noktalarının artırılması, bu alanda görev yapan personelin eğitilmesi, bilinçlerinin artırılması, işte Sahil Güvenlik, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı arasında bir eşgüdüm, iş birliğinin olması, veri paylaşımının olması, ortak toplantıların yapılması bu mücadeleyi kararlı bir şekilde yürütüldüğünü söyleyebiliriz.

Bunun yanında çeşitli düzenlemeler yapıldı, işte yasal düzenlemeler yapıldı, bu “yüz seksene doksan gün” dediğimiz uygulama yasa dışı göçlerle aslında doğrudan bağlantılı bir konu olup insanların yasa dışı olarak ülkemizde kalması, kayıt dışı çalışmasını önlemek amacıyla yapılan bir düzenlemeydi. Eskiden yabancılar Türk vatandaşıyla evlendiği zaman sadece beyan etmeleri yeterliydi, hemen Türk vatandaşı oluyordu, bu da bir yöntem olarak kullanılmaya başlanmıştı. İşte sınır dışı edilmemek için bir evlilik yapıyorlardı, Türk vatandaşı oluyor, ondan sonra illegal faaliyetlerine devam ediyorlardı, bu da biliyorsunuz Türkiye Büyük Millet Meclisinden yapılan bir değişiklikle Türk vatandaşıyla evlenen yabancılar üç yıl birlikte yaşamak şartı getirildi bu yabancılara yani üç yıl sonra ancak Türk vatandaşlığına geçebiliyorlar, bu da bir engelleyici bir tutum oldu.

Türkiye yasa dışı göçte etkin mücadele etmek ve özellikle yasa dışı göçmenlerin etkin bir şekilde ülkelere gönderilmesi amacıyla geri kabul anlaşmaları, özellikle kaynak ve transit ülkelerle geri kabul anlaşmaları imzalama çabasıdır. İleride de ondan bahsedeceğim, hangi ülkelerle imzaladık, hangilerine teklif ettik veya müzakere aşamasındayız, onlar konusunda kısaca bilgi vereceğim.

Bizim, İçişleri Bakanlığının altındaki 3 kurum olarak yani Emniyet Genel Müdürlüğünün, Jandarma Genel Komutanlığının, Sahil Güvenlik Komutanlığının sahada çalışan görevlilerinin yapmış olduğu operasyonlarda, çalışmalarda yakalanan yasa dışı göçmen sayılarını yansıtabilirsiniz efendim. En son 2013 yılında farklı uyruklardaki 39.890 yasa dışı göçmen yakalanmıştır. Ortalama olarak 40-45 bin civarında yasa dışı göçmenin ülkemizde... Yani, bu bizim yakaladıklarımız, tabii, yakalayamadıklarımız, geçenler, gidenler vardır ama bu bizim tespit ettiklerimiz efendim, yakaladığımız yasa dışı göçmenlerin sayıları.

Bu arada eğer soru varsa veya şey varsa şey yapıyor muyuz?

... - Soruları şimdi mi soralım, bittikten sonra mı?

... - Bitirsin önce.

... - Sen bitir, ondan sonra soruları soralım. Not alıyoruz zaten.

... - Şurada bilgi vermeyi unuttum. Şu kırmızı olanlarda da bu yasa dışı göçmenlere yardım eden, onların gerek sınırdan geçirilmelerini sağlayan veya ülke içerisinde kolayca seyahat etmelerini sağlayan veya ülkeden rahatça çıkış yapmalarını kolaylaştıran bizim “göçmen kaçakçısı” dediğimiz ve haklarında işlem yapılan, genelde de Türk vatandaşı olan kişilerin sayılarını görüyorsunuz.

Yani, yıllara göre bakıldığında; 2010 yılında 750, 2011 yılında 625, 2012 yılında 505, 2013 yılında da 783 kişi hakkında adli süreç başlatılmış, bunların büyük bir kısmı tutuklanmış, bir kısmı da tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmış. Tabii, son TCK düzenlemeleriyle göçmen kaçaklığı yapanlara çok ağır cezalar getirilmiş, ağırlaştırılmış para cezası getirilmiştir. Tabii, bizde yargılamaların biraz daha şey olması... Bir de göçmen kaçaklığı konusu diğer kaçaklıklara çok benzemiyor. Yani, mesela, adam gemiye yasa dışı göçmenleri doldurmuş Yunanistan'a doğru götürüyor. Mesela, böyle bir ihbar geldi, bizim Sahil Güvenlik hemen baskın yapacak, adam bir şekilde gemiyi terk ediyor çünkü yükünü tutmuş oluyor. O yasa dışı göçmenlerden almış olduğu para belki 10 tane gemi alacak bir para. Dolayısıyla, ispatı biraz daha zor. Zor olduğu için...

...- Geminin kime ait olduğu bilinmiyor mu?

... - Tabii, tabii, genelde de kiralama yöntemi veya şey olmuş oluyor. Yani, o konuda Sahil Güvenlik Komutanlığımız daha net bilgi verir, ben sadece bir örnek vermek açısından söylüyorum. Veya bir kamyonetin arkasında bir zula yapmışlar, dışarıdan baktığınız zaman üzerinde hayvan taşıyan şeyler gibi görünüyor ama altında yasa dışı göçmenler taşıyor. Veya bir tane petrol tankeri var, tankerde zannedersiniz ki petrol taşıyor ama içine yasa dışı göçmenler konmuş, belki günlerce orada tika basa insanlar yolculuk yapıyorlar. Yani, belki çoğu orada hayatını kaybediyor. Böyle dramatik şeylerle de karşılaşyoruz yani. Denizdeki hayat kaybetmeler zaten ayrı bir konu.

Şunu söyleyeceğim efendim: Yani, adli süreç başladığı zaman bunun her yönüyle ortaya konması lazım ki şahıslar Türk Ceza Kanunu'nda öngörülen cezalara çarptırılabilirsin, hapis cezalarına çarptırılabilirsin. Yani, yaptığımız çok güzel operasyonlar var, projeli operasyonlar var, teknik takiple ortaya çıkartılan şeyler var, bunlar tabii ki şeyini alıyor ama her yakalama, her adli işlem de bu kadar net olmayabiliyor. Tabii, bu şekilde olması da daha önce göçmen kaçaklığı yapan bir adamın tekrar yapmasına neden olabiliyor. Yani, çok caydırıcı olmadığı için tekrar şey yapıyor çünkü şimdi, uyuşturucu kaçaklığını düşündüğünüz zaman ciddi bir sermaye ortaya koymanız lazım orada yani onu bir yerlere götürmeniz lazım ama burada sermayeniz insan. Yani, neticede onların parasını alıyorsunuz, belki kandırıyorsunuz, gitmek istediği hedefe belki götürüyorsunuz ama adamların parasını alıyorsunuz. Yani, bir günde onu terk edebiliyorsunuz "Tanımıyorum etmiyorum." diyebiliyorsunuz. Dolayısıyla, çok kolay para kazanma yöntemlerinden bir tanesi diyebiliriz.

Yine yasa dışı göçle mücadelede bizim hudut kapılarımızda aldığımız tedbirlerden bir tanesi: Oradaki personeli pasaport polisinin, işte sahteciliğin erken tespit edilmesine yönelik eğitilmesi konusunda çalışmalarımız var. Dolayısıyla, bunların işte eğitilmesi kapsamında da, işte, sahte belgelerle ülkemize giriş yapmaya çalışan, işte yasa dışı göçmenler diyelim, bunların önlenmesini amaçlamaktayız. Burada da bu şekilde ya vizesi yoktur, gelmiştir kapımıza ya vizesi sahtedir ya pasaportu sahtedir ya da ülkemizde kalacağı süre içerisinde geçimini sağlayacak derecede bir parası yoktur yani. Ülkemizde kaldığı anda ülkemize yük olacağı anlaşılan bir yabancıdır. Bu şekilde oradaki arkadaşlarımızın eğitilmesini sağlıyoruz. Bu çalışmalar kapsamında da ülkemize girmeye yeterliliği taşımayan yabancılar da geldiği gibi, geldikleri yoldan, ülkelere geri çevrilmektedir. Bu 2000... Slaytta da hudut kapılarımıza gelip de bu kapsamda geri çevrilen, kabul edilemez yolcu olarak kabul edilip geri çevrilen yabancıların biz sayılarını burada size arz ediyoruz. Bilgisayar dondu...

- Yani elinizde bilgi notu varsa bilgi notundan da ana başlıklarıyla şey yapabilirsiniz.
- Bilgi notundan da şey yapalım, tamam. Tabii, efendim, şimdi yasa dışı göçmenleri yakalamak sorunu yine çözümü. Bunların ülkelere etkin bir şekilde gönderilmesi gerekiyor. Yani bu yabancıların mensup olduğu ülkelere sınır dışı edilmesi gerekiyor. Bu da hayli zorlu ve uzun bir süreç. Özellikle Pakistan, Afganistan, Bangladeş, Myanmar gibi ülke vatandaşlarının ülkemize geldiklerinde ya belgesiz geliyorlar ya da belgelerini imha etmiş oluyorlar. Dolayısıyla, bu şahıslara biz büyükelçiliklerle temasa geçmek suretiyle seyahat belgesi temini yoluna gidiyoruz. Tabii, bu süreç biraz uzun sürüyor. İşte konsolosluklar hemen yanıt vermiyor, belki bir ay sonra, belki iki ay sürebiliyor, belki üç ay sürebiliyor. Bu süre içerisinde de yasa dışı göçmenlerin kamu güvenliği açısından sokağa bırakılmaması gerekiyor, barındırılması gerekiyor. Dolayısıyla bizim bununla ilgili yapılmış emniyet birimlerinin altında geri gönderme merkezlerimiz bulunmaktadır.

Şimdi, yakalanan yasa dışı göçmenlerin sayısı 35 bin demiştik, işte sınır dışı edebildiğimiz yabancıların sayısına baktığımız zamanda yıllara göre bakıldığında ortalama 25 bin civarında yasa dışı göçmeni biz ülkelere gönderebiliyoruz. Şimdi, neden yüzde yüz değil? Diye bir soru aklımıza gelebilir. Şimdi yüzde 100 olmamasının sebebi mesela bir Myanmar'ı dikkate aldığımız zaman

Büyükelçiliği yok burada. Dolayısıyla seyahat belgesi alamıyoruz, direkt uçuş yok, bir otorite yok, dolayısıyla gönderemiyorsunuz. Bu şahıslar sizin elinizde patlamış oluyor.

...- Ne yapıyor bunlara işlem olarak?

...- Şimdi, bu şahısların seyahat belgesini, işte, uyuşgunu kesin tespit ettikten sonra eğer Myanmar'ıysa, Dışişleri Bakanlığını da devreye sokup sonuç alamamışsak bu şahısları biz ikinci adres dediğimiz, serbest, yani GGM'lerin dışında onları tutmaya başlıyoruz. Yani haftalık, işte, polise gelip imza atıyorlar...

...- Türkiye'de kalıyorlar yani.

...- Tabii, Türkiye'de kalıyorlar.

...- Türkiye'de kalıyorlar.

...- Türkiye'de kalıyorlar, tabii, yani başka bir yere gönderme şansımız yok. Bunu diğer Avrupa ülkeleri nasıl yapıyor? Benzer şekilde yapıyor. Yani, eğer sınır dışı edemiyorsa o da aynı şekilde, bunu imza karşılığında kontrol altında tutmaya çalışıyor.

İlanihaye bu geri gönderme merkezlerinde tutma şansınız olmuyor, zaten yetmez de yani doldurur.

Şimdi, efendim, geri gönderme merkezlerinden bahsettik. Yani, ulusal bütçelerimizden yapılan bu geri gönderme merkezleri, işte, ilin yasadışı göçmen potansiyeline, yakaladığı yasadışı göçmen potansiyeline göre orada ufak çaplı, büyük çaplı geri gönderme merkezleri oluşturmuşuz. Tabii, en çok yakalamalar Edirne ilimizde oluyor, İstanbul'da oluyor, İzmir'de oluyor. Dolayısıyla, buradaki geri gönderme merkezlerimizin kapasiteleri diğerlerine göre daha büyük. Diğer illerimizde de kendi, işte, iş ve işlemlerini yapacak şekilde 50, 100 şeklinde geri gönderme merkezlerimiz var.

Ayrıca, 1 tanesi geri gönderme merkezi olmak üzere, 6 tanesi de kabul ve barınma merkezi olmak üzere Avrupa Birliği projelerinden, 750 kişilik, her biri 750 kişi kapasiteli geri gönderme ve kabul merkezleri inşaatımız hâlen devam etmektedir. Bunların kaba inşaatı bitti, ince işçiliği devam etmektedir. Ayrıca, oradaki, işte, gerek masası, sandalyesi, ranzası falan filan, onlarla ilgili de alım çalışmaları devam ediyor. Yani yakın bir zamanda oralar da faaliyete girdiğinde toplamda 3 bin civarında bir kapasiteye de Türkiye kavuşmuş olacak yasadışı göçmenleri barındırma açısından. Bu, tamamen yüzde 75'i Avrupa Birliği fonlarından, yüzde 25'i de ulusal fondan karşılanan binalardır, geri gönderme merkezleridir.

Geri kabul anlaşmaları akdediyoruz ülkelere. Özellikle transit ve kaynak ülkelerle bunu yapmaya çalışıyoruz. Ülkemiz bu zamana kadar, işte, Suriye'yle, Yunanistan'la, Kırgızistan'la, Romanya'yla, Ukrayna'yla, Pakistan'la ve slaytta gördüğünüz diğer ülkelerle geri kabul anlaşmaların imzaladı. Bunların büyük bir kısmının hâlen Türkiye Büyük Millet Meclisinde iç hukuk yollarıyla yasalaşması beklenmekte. Bunlarda, biliyorsunuz, karşılıklılık ilkesine göre, oradaki anlaşma iç hukuk yollarına göre onaylandığı zaman Türkiye de aynı şekilde, buradan anlaşmayı kanun hâlinde onaylayıp yürürlüğe koyuyor.

Bizim şu an etkin olarak kullandığımız Yunanistan'la Suriye geri kabul anlaşması idi. Suriye'deki iç çatışmalardan dolayı şu an biz Suriye'den gelen veya Suriye üzerinden gelen yasadışı göçmenleri Suriye'ye bu geri kabul anlaşması çerçevesinde geri gönderemiyoruz. Orada bir otorite boşluğu var, malum. Ama Yunanistan'la bu anlaşma devam ediyor. Yunanistan'ın, işte, 2002'de imzalamışız bu geri kabul anlaşmasını, 2002 yılından bu zamana kadar 111 bin 264 yasadışı göçmenin, Yunanistan'a giden yasadışı göçmenin Türkiye üzerinden geldiğini iddia etmiştir ve bunların Türkiye tarafından geri kabul edilmesini talep etmiştir. Tabii, bizim de bunu kabul edebilmemiz için bir delil ortaya koymaları gerekiyor, bir araştırmayla bizim bunu sabitleştirmemiz gerekiyor ve yaptığımız araştırmada da bunların sadece 13 bininin Türkiye üzerinden gittiğini biz karşı tarafa bildirmişiz ama Yunanistan bize sadece 3.800'ünü teslim edebilmiş yani burada da böyle bir rakamsal makasın açıklığı var. Bizde de 7.968 yasa dışı göçmenin Yunanistan tarafından geldiğini biz iddia etmişiz, bildirmişiz karşı tarafa "Bunu alın." diye ama Yunanistan bizden şu ana kadar 29'ünü almış.

- Yunanistan'dan geldiklerini belgeleyememiş miyiz, yoksa Yunanistan bahane mi uyduruyor?
- Şimdi, efendim, tabii genelde yasa dışı göçmenlerin ifadelerine biz başvuruyoruz yani Yunanistan da aynı şekilde ifadelerine başvuruyor. Ama nedir? Türkiye'de kaldığına dair veya Yunanistan'da kaldığına dair bir otobüs bileti veya bir otelde konaklama faturası gibi şeyler olursa bu delil niteliğinde oluyor, artık yani biraz da ülke menfaatleri girebiliyor.
- Yunanistan vatandaşı değil değil mi onlar bir de? Oradan gelmiş ama Yunanistan vatandaşı değil yani.
- Değil, üçüncü ülke vatandaşları.

Ülkemiz yine, 2001, 2002, 2003, 2008 ve 2009 yıllarında geri kabul anlaşması teklif ettiği ülkeler var. bunların bazılarıyla müzakereler devam etmekte. Mesela İran'la şu ana kadar masaya oturamadık, İran bizim için hayati bir önem taşıyor, önemli bir geçiş

noktası. Eğer İran'a biz bir geri kabul anlaşması imzalatabilirsek yasa dışı göçmenlerin yani yüzde 80'ini İran üzerinden gönderme şansımız olacak.

- Nereden geçerse o ülkeye mi göndermek gerekiyor? Yani İran'la olması şart değil, diyelim ki...
- Nereden gelmişse tabii. Zaten kendi ve üçüncü ülke vatandaşlarının geri kabulü diye anlaşma öyle addediliyor.

Şimdi, efendim, sunum bitiyor kusura bakmayın uzattıysam da. Şimdi, yasa dışı göçmenlerle ilgili sorunları hem sunum içerisinde kısaca ifade etmeye çalıştım. Bunların seyahat belgesi olmuyor genelde ve bu seyahat belgelerini temin etmek de o kadar kolay olmuyor. Mesela Bangladeş Büyükelçiliğiyle ilgili örnek vereceğim. Biz Bangladeş Büyükelçiliğine götürdüğümüz zaman eğer yabancı "Ben ülkeme dönmek istiyorum." Diyorsa Bangladeş Büyükelçiliği bu şahsa seyahat belgesi veriyor, eğer "Dönmek istemiyorum." derse diyor ki: "dönmek istemiyor. Ben seyahat belgesi vermiyorum." Dolayısıyla, hani böyle vatandaşına sahip çıkmama gibi, bir noktada onun yasa dışı veya başka ülkelere gitmesini teşvik eder gibi bir tutum sergileyebiliyor. Bu konularda belki daha ciddi politikalar üretilebilir yani özellikle Dışişleri Bakanlığımız kanalıyla bu ülkelere ciddi yaptırımlar belki koz olarak kullanılabilir diye düşünüyorum. Bazı ülkelerin işte -Myanmar örneğinde olduğu gibi Afrika ülkelerinin çoğunun- ülkemizde mesela fahri konsolosluk düzeyinde olması veya konsolosluklarının bulunmaması bizim yine seyahat belgesi temininde sorun yaşamamıza neden oluyor. Geri gönderme merkezlerinin kapasitesinin az olması yine bu yabancıların uzun süre tutulmalarında sıkıntılar meydana getiriyor. Bir de onlar için uygun koşullarda, işte, her türlü spor aktivitesinin olduğu, sosyal imkânların olduğu, boş zamanlarını geçirebilecekleri imkânların olacağı yerlerin yapılmasına ihtiyaç var. Yani orasının bir cezaevi mantığıyla değil de biraz daha böyle onların misafir edildiği ve zamanı gelince de ülkelere gönderildiği bir yer olması lazım. Bununla ilgili ulusal bütçenin elverdiği şekilde bir şeyler yapmaya çalışıyoruz ama yani bütün her yere yetişmek mümkün değil.

Bu sorunların çözümü için neler yapılabilir? En başta yasa dışı göçle etkin mücadele etmek istiyorsak entegre sınır yönetimi sisteminin bir an evvel Türkiye'de kurulması lazım. Yani özellikle kara sınırlarımızdaki o denetimlerin, kontrollerin artırılmasına yönelik altyapıların oluşturulması, çalışmaların yapılması gerekiyor. Yunanistan ve Bulgaristan sınırlarına tel örgü ördü, biraz da Avrupa Birliğinin fonlarıyla şu an mesela Yunanistan'a giden yasa dışı göçmen sayısı bayağı azaldı Türkiye'den çünkü kullanılmıyor, şimdi Bulgaristan arttı mesela. Yani yasa dışı göçmenlerde nerede boşluk varsa oradan gitmeye çalışıyor. Bizim de belki öyle tedbirler almamız gerekiyor yani doğu sınırlarımızda, özellikle yasa dışı göçmenlerin yoğun olarak girdiği noktalarda bizim etkin tedbirler almamız gerekiyor. Kaynak ve transit ülkelerle de belki yani başta geri kabul anlaşması da dâhil olmak üzere değişik iş birliği anlaşmaları geliştirmek gerekiyor. Belki, yaptırımlar öne sürmemiz gerekiyor ki o insanlar en azından kendi sınırlarını veya mesela bizim ülkemizden Avrupa'ya gidecek yasa dışı göçmenleri biz pekâlâ deniz sınırlarımızda da durduruyoruz, Yunanistan sınırımızda da durduruyoruz yani bizim yakalamalarımız genelde Edirne, İzmir gibi batı sınırlarımız. Yani, dolayısıyla, aslında biz bir özveri gösteriyoruz. Diğer ülkelerin de aynı şekilde kendi ülkelerinde, bizim ülkemize geçmelerini önleyecek şekilde tedbir almalarını sağlayabiliriz diye düşünüyorum.

Kısaca, anlatmaya çalıştım efendim. Dinlediğiniz için teşekkür ederim, sorularınız varsa memnuniyetle cevap verebilirim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sizi de dinleyelim, daha sonra soruları soralım.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İLTİCA ŞUBE MÜDÜR YARDIMCISI SENEM YAŞLI – Bugün, Türkiye'deki iltica prosedürüyle ilgili kısaca bir sunu hazırladım, onu arz edeceğim.

Uluslararası İltica Sığınma Mevzuatı, Ulusal İltica Sığınma Mevzuatı, tanımlar ve İltica Sığınma Prosedürü -Türkiye'deki- ve istatistikler hususlarını arz etmeye çalışacağım.

1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesi ve 1967 Protokolü, ana mevzuatımız uluslararası. Türkiye 1961 yılında 359 sayılı Kanun'la coğrafi kısıtlamayla kabul etmiştir 1951 Cenevre Sözleşmesi'ni. 1967 Protokolü'nü de yine aynı şartlarla coğrafi kısıtlamayı muhafaza ederek imzalamıştır. İkincil mevzuata baktığımızda, 1951 Cenevre Sözleşmesi'nin yanında İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi; yine, İşkenceye ve Diğer Zalimane İnsanlık Dışı ve Onur Kırıcı Muamele ve Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, BM Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesi, Çocuk Hakları Sözleşmesi, bizim karar verirken göz önünde bulundurduğumuz uluslararası mevzuatın başında geliyor.

Ulusal mevzuatımıza baktığımızda, 1951 Cenevre Sözleşmesi'ne paralel olarak çıkarılan İltica Sığınma Yönetmeliği' miz var 1994 tarihli, kısa adıyla. Uygulama talimatı 2006 tarihli ve uygulamaya ilişkin genelgeler ve talimatlar çerçevesinde şu anki işlemleri yürütüyoruz Türkiye'de. Yine, ulusal ikincil mevzuatta bire bir muhatap olduğumuz, göz önünde bulundurduğumuz kanunlar: İkamet

Kanunu, Pasaport Kanunu, Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Kanun, Çalışma Kanunu, SGK Kanunu, Türk Vatandaşlığı Kanunu, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu.

Şimdi, tanımlara kısaca göz atarsak 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde mülteci: Irkı, dini, milliyeti, siyasi düşüncesi veya toplumsal gruba mensubiyeti yüzünden zulmü uğrayacağından haklı sebeplerle korkan ve bu korkusu nedeniyle vatandaşı olduğu ülkenin dışında olan, bu ülkenin korumasından yararlanmayan ya da yararlanmak istemeyen kişi olarak tanımlanmakta.

Şimdi, Türkiye daha önce de arz ettiğim gibi coğrafi kısıtlamayla kabul ettiği için, Avrupa ülkelerinden Türkiye'ye gelen ve iltica başvurusunda bulunan yabancılara, bu tanıma uyuyorsa, mülteci statüsü veriliyor. Avrupa dışından gelenlere de sığınmacı statüsü veriliyor. Burada, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye Temsilciğiyle temasa geçiliyor ve sığınmacıların da bu kuruluşa kaydolmaları sağlanıyor.

Şimdi, aslında, mülteci ve sığınmacı arasında prosedür olarak herhangi bir fark yok. Tek fark, mülteciler Türkiye'de daimi olarak ikamet edebiliyorlar statü aldıktan sonra, sığınmacılar da üçüncü ülkeye yerleştirilene kadar geçici bir uluslararası koruma sağlanıyor ve BMMK tarafından üçüncü ülkeye yerleştirilmeleri sağlanıyor.

1994 İltica-Sığınma Yönetmeliği'nin "Karar Makamı Başkanı" adını taşıyan 6'ncı maddesi İçişleri Bakanlığının karar makamı olduğunu ifade etmekte. Merkez teşkilatında emniyet genel müdürlüğü yabancılar hudut iltica dairesi başkanlığı tarafından yürütülmekte, taşra teşkilatında da 81 il emniyet müdürlüğü yabancılar şube müdürlükleri tarafından bu kişilerin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

Şimdi, kısaca prosedürden bahsetmek gerekirse ülkemize yasal yollardan giriş yapanlar buldukları il valiliklerinde, yasa dışı gelenler de giriş yaptıkları il valiliklerine müracaat yapıyorlar. İlk müracaatları alınıyor, "deklarasyon" diyoruz biz, kendi el yazılarıyla ülkelerini neden terk ettikleri anlatan, bir nevi dilekçe. Yabancıların kimlik tespitleri yapılıyor, fotoğrafları ve parmak izleri alınıyor. Onun akabinde, ön görüşme yapılıyor ve BMMK'ya kayıt için yönlendiriliyor Avrupa dışından geldiyse eğer. Yine, bulaşıcı hastalık riski taşıyanların sağlık kuruluşlarıyla iletişimi sağlanıyor, gerekli işlemler yapılıyor ve kişisel mülakat randevu belgesi veriliyor. Başvuran illerimizde başvurular Pol-Net ağı üzerinden, "EK-2 formu" diye adlandırıyoruz, uzun adı iltica sığınma başvuru bildirim formu, aynı gün içerisinde bize ulaşıyor. Yani biz istatistikleri bu şekilde güncellemiş oluyoruz; ne kadar kişi, ne kadar müracaat var, güncel olarak tutmuş oluyoruz. Kişilerin, müracaat edenlerin kişisel mülakatları yapılıyor, mülakat raporları hazırlanıyor ve Bakanlığımıza gönderiliyor. Burada da şemasal olarak biraz önce anlattığım prosedürü görebilirsiniz. Burada değinmediğim, ülkemize yasal ya da yasa dışı yollardan gelenler BMMK'ya da ilk gidip müracaat edebiliyorlar. Onlar da gidip emniyet birimlerine müracaat etmesi gerektiği yönünde tebliğlerde bulunuyorlar şahıslara.

GGM'lerden başvuranlar –geri gönderme merkezlerinden- EGM'nin uygun göreceği şehirlere sevkleri sağlanıyor ya da sınır dışı ediliyorlar. Şimdi, bu illere sevk edilen yabancılara en az altı ay süreli ikamet tezkeresi veriliyor ilk etapta. On beş gün içerisinde kimlik tanıma belgesi veriliyor ve bulunduğu il valiliği içerisinde geçerli bir kimlik belgesi bu ve belirli periyotlarla imza takibine alınıyorlar. 62 tane uydu ilimiz var yansıda da göreceğiniz üzere; Ağrı, Adana, Amasya, Afyon, bu şekilde. En son açtıklarımız, Karadeniz Bölgesinde Giresun, Trabzon, Artvin, Ordu. Başvurusu inceleme aşamasında olan yabancı, Bakanlığın uygun göreceği bir ilde serbest ikamete tabi tutulur demiştik. Bunu belirlerken yerleştirme kriterleri olarak göz önünde bulundurduğumuz, şehirlerin yoğunluğuna ilişkin istatistikler, şehrin gelişmişlik durumu ve tabii, başvuru sırasında şahsın tanıdığı, akrabası ya da gitmek istediği il varsa imkânları ölçüsünde sevklerini bu şekilde sağlıyoruz.

Uygulama talimatında akrabalık ve sağlık nedeniyle sevk taleplerini iller resen yapabiliyorlar, resen araştırmasını yapıyor iller. Birinci derece ve ikinci derece akrabası olanların, il resen sevkini sağlıyor ve sonucundan bize bilgi veriyor. Sağlıkta, eğer o ilde tedavisi mümkün değilse il sağlık müdürlüğünün de uygun görüşüyle, yine resen sevkini sağlayabiliyor.

Ayrıca, Yozgat ilinde bulunan 100 kişi kapasiteli mülteci barınma merkezimiz var. Daha çok "hassas grup" diyebileceğimiz çocuklu kadın, yalnız bayan, özürülü, yaşlı insanları yerleştirdiğimiz bir merkez, 100 kişi kapasitesi var, bütün her şeyi devlet tarafından karşılanıyor, bütün, yiyecek içecek her türlü masrafları.

Evet, menşe ülke bilgileri çerçevesinde yabancılar hudut iltica daire başkanlığınca bu kişilerin dosyaları inceleniyor ve Dışişleri Bakanlığının da görüşü alınarak nihai karar verilmekte. Eğer olumlu karar verirsek Türkiye'de daimi ikamet izni veriyoruz Avrupa ülkelerinden gelenlere. Avrupa dışından gelenlere de yine geçici ikamet izni veriliyor BMMK tarafından üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar. Olumsuz karar, on beş gün içerisinde itiraz hakkı var. Ancak, İltica Sığınma Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde eğer Bakanlıkça uygun görülürse bu itiraz süresi daha da kısaltılabilir.

İtiraza ilişkin ikinci mülakat ile diğer bilgi ve belgeler yine Bakanlığa gönderiliyor. Akabinde ikincil koruma kapsamında değerlendirme yapılıyor, eğer olumsuz olursa Türkiye terke davet ediliyor.

İkincil koruma da yine bir uluslararası koruma çeşidi, 51 Cenevre Sözleşmesi'ndeki kriterlerden değil, sadece ülkesine dönmesi hâlinde ciddi zararlarla karşılaşma ihtimali varsa bu kapsamda da değerlendiriliyorlar.

Bakanlığın olumsuz kararına karşı idari yargı yolu açık. Zaten, bu kişiler ilk müracaat ettiğinde hakları ve yükümlülükleri, hepsi tebliğ ediliyor, kendi dillerinde de tebliğ ediliyor; kişiler bunları ilk müracaat ettiklerinde biliyorlar. Bu da yine prosedür şeması, yansıda da göreceğiniz üzere, özette.

Sayıllara değinmek gerekirse, 2005 ve 2013 yılları arasında 108 farklı ülkeden 118 bin kişi müracaat etmiş. İlk 3'e baktığımız da Irak, arkasından Afganistan, İran, Somali ve diğer ülkeler geliyor.

3'üncü ülkeye yerleştirmeden bahsetmişim, BMMYK tarafından. En çok Amerika bizden mülteci kabul ediyor, Kanada, Avustralya ve diğer ülkeler, yansıda da göreceğiniz üzere.

Son iki yıldır Almanya'yla da BMMYK'nın bizim toplantılar sonucu bir sonuç verdi, 400-500 kadar da iki yıldır Almanya da kabul etmeye başladı.

Bu da sığınmacılara yapılan yardımlar. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca ihtiyaç sahiplerine yapılan yardımları görebilirsiniz yıl yıl, toplam 12 milyon 364 bin.

Benim anlatacaklarım bu kadar.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ettim, sağ olun.

Şimdi, arkadaşların soruları varsa...

Reşat Bey, buyurun.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Reşat Doğru, Tokat Milletvekili.

Önce, yapılan açıklamalardan dolayı teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Şimdi, benim bir iki konuda öğrenmek istediğim şeyler var, yazdığım notlarım var. Şimdi, Türkiye'nin ben yasadışı geçişte tam olarak neden tercih edildiğini anlayamadım, yani tam olarak niye Türkiye tercih ediliyor? Şu an itibarıyla Türkiye'deki bazı kanunlar mı yetersiz? Nasıl, mesela, Afrika'dan adam gemiyle niye Türkiye'ye geliyor, oradan Yunanistan'a geçmiyor da veya Fransa'ya geçmiyor da onu bir açıklayabilir misiniz?

İkincisi de: Bunlar, şimdi, gittikleri ülke tarafından yani Türkiye'den şimdi gönderiyorlar bunlar veya gidenler oraya "Biz Türkiye'den geldik." dedikleri zaman hemen gönderiliyor mu veya o ülke kabul ediyor mu? O ülkenin kabul ya da gittikleri ülkenin kabul edebilmesi için ne tür şartların olması gerekiyor, bir de bunu öğrenmek istiyorum.

Bir diğer konu: Türkiye'den 2012 ve 2013 yıllarında Türkiye kaç tane, kaç kişiyi bu şekilde yani kendi ülkemize biz kabul ettik? Hangi sebeplerle biz bunları kabul ettik, onu da söyleyebilir misiniz? Yani, Türkiye'de 2012 ve 2013 yıllarında kaç tane işte göçmen mi diyeceğiz veya artık mülteci mi diyeceksiniz ne diyeceksiniz Türkiye'ye ikamet tezkeresi verilen insan sayısı nedir?

BAŞKAN – Ve hangi ülkelerden...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Hangi ülkelerden gelmiştir?

Bir ikincisi de: Türkiye'nin vatandaşı olup da Avrupa ülkelerine veya çeşitli yerlere giden insanların sayısı ne kadar? Hangi ülkelere gitmişler ve o gittikleri ülkeler tarafından hangi sebeple kabul edilmişler bunlar, onu da öğrenmek istiyorum.

Evet, bunları söyleyelim şimdilik.

Ha, bir de "TİKA marifetiyle bazı şeyler yapılabilir." dediniz. O tabiri yanlış mı anladım bilmiyorum, TİKA derken "Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi" dediniz değil mi? Şimdi, bir TİKA olarak ne yapabilir mesela? Şimdi, Afganistan'da... Şimdi, burada, çok büyük boyutta insan talebi var buraya gelişt, TİKA buna ne yapacak mesela? Sudan'da, Afganistan'da, Filistin'de yani o şekilde, ne düşünüyorsunuz, ne yapmasını bekliyorsunuz, bir de bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de bu yasadışı göçle ilgili nasıl bir mücadele sistem veya "Kanunlarımızda şunlar da olursa daha iyi mücadele edilebilir." diyebilirsiniz, bunu da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ederim.

... Ben bir soru sorayım.

BAŞKAN – He, tamam, sorun.

...cevap verirsiniz diye.

Ben de sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Benim bir tek sorum olacak: Bu, evlilik yapanlara eskiden Türk vatandaşlığına geçme hakkı hemen tanınıyordu, şimdi üç yıl süreyle bekliyor, üç yıl dolduktan sonra vatandaşlık hakkı veriliyor. Bu üç yıl süre içerisinde ikamet izni veriliyor mu?

-Veriliyor.

-Evlendiği andan itibaren herhangi bir koşul aranmaksızın...

-Tabii, tabii, otomatik ikamete bağlanıyor.

-Tamam.

BAŞKAN – İhsan Bey, sizden de alalım mı?

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Ben bir şey daha söyleyebilir miyim yalnız?

Bir de şimdi, bizim, en kolay gelen konulardan bir tanesi... Türkiye'den giden -kaçan biniyor gemilere falan- kaç kişi öldü mesela 2012-2013'te?

-Onu biz...

BAŞKAN – Onu Sahil Güvenlikten arkadaşlar...

İhsan Bey, buyurun.

İHSAN ŞENER (Ordu) – Ben de size sormak istiyorum. Bu Avrupa Birliği ülkeleri ile bizim aramızda farklı bir mevzuat mı var? Üçüncü ülkelerden gelenler ile Avrupa Birliğinden gelenlere farklı bir uygulama yapıldığını söylediniz. Yani, o acaba mevzuattan mı kaynaklı, başka bir şey mi var?

-1951 Cenevre Sözleşmesi'nin 42'nci maddesi sözleşmeyi kabul eden ülkelere bir hak vermiş "Siz isterseniz bunu coğrafi kısıtlamayla kabul edebilirsiniz." diye. Türkiye de Avrupa ülkelerinden gelenleri mülteci olarak kabul edeceğini beyan etmiş, Avrupa dışından gelenleri de sığınmacı olarak kabul edeceğini ve geçici olarak uluslararası koruma sağlayacağını söylemiş.

İHSAN ŞENER (Ordu) – Bu sözleşmenin verdiği haktan yararlanıyor.

-Sözleşmenin verdiği... Evet.

İHSAN ŞENER (Ordu) – İsterse Amerika'dan gelenleri de aynı mevzuata tabi tutar ya da tamam.

-Aynen.

BAŞKAN – Buyurun, Sayın Müdürüm.

-Efendim, sorular için teşekkür ederim. Hepsini not almaya çalıştım ama eğer atladığım soru olursa lütfen tekrar hatırlatın, ben cevap vermeye çalışayım.

Şimdi, neden Türkiye seçiliyor, onu ben size...

-Coğrafi konumunun dışında, dediniz ya "yakın" falan diye yani onun dışında neler geliyor, o manada söyledim.

-Şimdi, efendim, bizim gördüğümüz, bizim tespit ettiğimiz ve akademisyenlerin yapmış olduğu çalışmalarda yani sebepler çok sıralanabilir, çok farklı sebepler bulunabilir ama en baştaki sebeplere baktığımız zaman yani en top dediğimiz, "Neden Türkiye en fazla tercih ediliyor?" diye baktığımız zaman; bir, Türkiye'nin yasa dışı göçmen aldığı ülkelere bakıldığı zaman doğusundaki ülkeler. Doğusundaki ülkeler, işte İran hemen kapı komşusu ve mesela, İran'da 2,5 milyona yakın bir Afganistan topluluğu var. Şu an İran'daki ekonomik krizden dolayı, artık İran o Afganlıları ya "Ülkeyi terk et." yani "Ülkene git." ya da "Benim ülkemi terk et, nereye gidiyorsan git." politikası uyguluyor. Yani, eskiden yapmış olduğu yardımları yapmıyor, iş vermiyor, yardım yapmıyor. Dolayısıyla, o insanlar yavaş yavaş İran'da huzursuz olmaya başladılar. En yakın nereye gidecek? Ya kendi ülkesine dönecek ya da Türkiye'ye gelecek veya Türkiye üzerinden Avrupa ülkelerine gidecek. Yani, -dedim ya- bir, Türkiye'nin Müslüman bir ülke olması, çeken faktörlerinden bir tanesi bu olabilir; burada akrabalarının olması. Mesela, Hatay'da bir ilçemiz, bir mahallemiz tamamen Afganlı. Kendi belediye başkanları var, muhtarları var, hatta milletvekilleri bile var. Yani, buraya gelmişler, yerleşmişler, vatandaş olmuşlar, vekil çıkarmışlar, belediye başkanlarını çıkarmışlar, anlatabiliyor muyum? Dolayısıyla, onların oradaki akrabaları demiş ki: "Gel in buraya, burada ortam güzel." Yani, bu nedenler de olabilir ama bizim gördüğümüz; bir, işte İran'a geldiler, ya Kafkasya güzergâhından gidecekler yani kuzeyden geçecekler Avrupa'ya ya alttan geçecekler. Şimdi, kuzeyden geçmeleri zor, mevsimsel olarak zor. Alttan geçmeleri, zaten iç karışıklığı olan ülkeler orada, Suriye gibi ülkelere geçmeleri gerekiyor. Ama, Türkiye stabil bir ülke, güvenli bir ülke...

-Hem coğrafi hem de demokrasi...

-...ve kestirme bir yer yani kestirme. Kuzeyi kullanmanız için bayağı bir yukarı çıkmanız gerekiyor.

-Esas, Kuzey Afrika'dan niye geliyorlar? Esas sorunun özü o. Yani "Sınır, coğrafi yakınlık dışında Kuzey Afrika'dan niye geliyorlar?" diyor.

-Şimdi, Kuzey Afrika'dan gelenler şu şekilde oluyor efendim: Yani, biraz önce Sahil Güvenlikteki arkadaşımızın da söylediği gibi, aslında çok fazla değil ama şu var: Güzergâh aslında Türkiye değil, İtalya'ya çıkmış, İspanya'ya çıkmış veya Yunanistan'a çıkmış ama bir şekilde rotayı çevirmişler Türkiye'ye Çünkü oradaki tedbirlerden dolayı veya bir işte devriyeden dolayı güzergahı çevrilmiş yani rotayı çevirmiş, Türkiye'ye girmiş. Yani bu şekil yaşadığımız şeyler var.

-Sayısı az diyorsunuz yani.

-Tabii, sayısı az.

-Organizasyon çok esnek yani her an uyum sağlayabilir...

-Neresi boşsa.

-...istinaden o tarafa...

-Sayın vekilim, şimdi, göçmen kaçakçıları arasında uluslararası bir network var. Yani şunu söyleyeyim: Bizim kanun uygulayıcıları kolluk kuvvetleri arasındaki networkten daha iyi bir networkleri var. Yani nerede bir devriye var, nerede bir kontrol var, bunu çok iyi bilebiliyorlar çünkü hani belki kurumların içerisinde bile kendi işbirliği içerisinde olan insanlar olabilir. Dolayısıyla yani eğer göçmek kaçakçısı tekneye aldığı yasa dışı göçmenleri İtalya'ya götürüyorsa ve orada baktığı çok ciddi şeyler var, rotayı Yunanistan'a kırabiliyor. Baktı, Yunanistan'da da farklı şeyler var, Frontex mesela, Avrupa Sınır Birliği Ajansı şu an Yunanistan'ı çok ciddi manada destekliyor. Hem operasyonel bağlamda hem ekonomik olarak destekliyor. Ve Avrupa Birliğinin değişik sınır birimlerinde çalışan ülke vatandaşları Yunanistan'ın sınır birliği olarak görev yapıyor şu an. Yani mesela atıyorum, Polonya'nın botu bizim karasularda geziyor yani Ege Denizi'nde devriye atıyor. Bu şekilde orada yasa dışı geçişler azaldı.

Bir de Türkiye'ye giren bir yasa dışı göçmen mesela, en basit Yunanistan'ın burnumuzun dibinde adaları var yani ufak bir şişme botla bile oraya geçiş yapabiliyor. Ve Yunanistan'a geçmesi demek, Avrupa Birliği ülkelerine geçmesi demek otomatik olarak iltica talebinde bulunuyor bu yabancılar. İltica talebinde bulunması demek de en azından bir on sekiz ay orada kalacağı anlamına geliyor. Aslında, yasa dışı göçmenler direkt Avrupa ülkelerine gitmek istiyorlar ama biraz ekonomik nedenlerinden dolayı, biraz bütçel erinden dolayı biraz Türkiye üzerinden gitmeye çalışıyorlar. Başka güzergahları kullanıyorlar mı, kullanıyorlar. Biz kendi ülkemize bağlı baktığımız zaman biraz daha kestirmeci oluyor, biraz daha burada mesela daha önce gelmiş, yerleşmiş, burada kalmış insanlar diyor ki gel, bu tarafa gel diyor, Türkiye'ye gel, buradaki ortam güzel diyor mesela.

Bir de şeyi söyledim: Mesela Türki cumhuriyetlerinden gelen yabancılar var. Bunlar Avrupa'ya gitmek istemiyorlar, bunlar Türkiye'de kalmak istiyor. İşte dediğim gibi farklı sektörlerden kayıt dışı olarak çalışmaya gayret ediyorlar. İşte bakıcılık gibi, farklı şeylerde gibi, hasta bakıcılığı gibi. Bunlar de mesela Türkiye'de kalmak istiyor. Niye? Bir öğretmen orada 100 dolar alıyorsa burada basit bir bakıcılık şeyinde ayda 1000 dolar alıyor veya 500 dolar alıyor, çok ciddi bir getirisi var. Yani ekonomik olarak.

Şimdi, efendim, Türkiye'de şu an 320 bin civarında yabancıya biz ikamet izni vermişiz.

-Geçtiğimiz yıl, 2013'te mi?

-Yani 2013'te şu anki...

-Vatandaşlığa kaç kişi almışız?

-Vatandaşlığı bilmiyorum efendim. O hani bizim dışımızda...

-Kaç kişi...?

-320 bin civarında.

-Hayır, şimdi 320 bin kişi oy kullanacak mı, kullanmayacak mı?

-Kullanamaz efendim. Türk vatandaşlığına geçmeden, biliyorsunuz kullanamaz.

Şimdi, bunların da Türk vatandaşlığına geçebilmesi için beş yıl kesintisiz ikamet izni almaları gerekiyor. Beş yıl kesintisiz ikamet izni aldıktan sonra Türk vatandaşlığına başvuruyorlar. Başvurduktan sonra tabii ki tahkikat dönemi başlıyor. İşte, kamu güvenliği açısından bir sakıncası var mı, yok mu. En sonunda Bakanlar Kurulu zaten buna kara veriyor.

-Seçimleri geçiyor, merak etmeyin.

-Yetişmez yani bu seçimlere yetişmez.

-Şimdi, TİKA'yla ilgili de efendim, hani ben en basitinden söyledim, mesela biz gönüllü geri dönüşüm projeleri yürütüyoruz. Diyoruz ki şahsa: Yeter ki sen ülkene dön, biz senin incitmeden, şey yapmadan, sınır dışı şeyi olmadan seni ülkene göndereceğiz. Hatta biz de devreden çıkacağız, uluslararası göç örgütü kanalıyla seni göndereceğiz. Uçak biletini alacağız, cebine biraz da para koyacağız falan deyip onu ikna etmeye çalışıyoruz ki göndermeye çalışıyoruz.

Tabii, Avrupa bunu biraz daha iyi yapıyor, biraz bunun bütçeyle de alakası var. Yani, mesela İngiltere bunun analizini yapıyor "Bir yasa dışı göçmenin İngiltere'de kalmasının maliyeti şu kadar pound." diyor. "Ama ben ona bir meslek edindirimsem, orada da bir iş kurabilecek kadar cebine bin pound koyarsam o şahıs bir daha gelmez." diyor. Hani denizyıldızı hikâyesi gibi, "En azından onun hayatını kurtarmış oluyorum." diyor. Ve bu şekilde giden insanlar orada iş sahibi olmuş, market açmış, bilmem ne yapmış, yani bir aileyi kurtarmış.

Şimdi, yasa dışı göçte şöyle bir şey var Sayın Vekilim: Yani, mesela, Afganistan'da bir aile, aile ferdinden en küçük oğlunu veya ortanca oğlunu seçiyor, diyor ki: "Sen bizim kahramanımız olacaksın." İşte "Sen gideceksin, bak, biz, sana borç harç bulduk, seni Avrupa'ya göndereceğiz, sen bizim hayatımızı kurtaracaksın, geleceğimizi kurtaracaksın." Şimdi, böyle bir yola çıkan yasa dışı göçmen geri dönmek istemez yani. Yani, döndüğü zaman ailesi tarafından nasıl bir psikolojiyle karşılaşıcağını düşünün. Dolayısıyla, hani, bu insani projelerin yürütülmesi gerekiyor. Hani, TİKA, benim aklıma gelen...

... - Yani, burada, esas, Birleşmiş Milletlerin çok etkin çalışması gerekiyor. Yoksa, TİKA, bunun altından zor kalkar da

... - Hayır, ben, TİKA'yı sadece örnek verdim efendim.

... - Bir de Türkiye'den giden kaç kişi var, onu da söyleyebilirsiniz kısa bir şekilde.

... - Türkiye'den gidenler konusunda net bir sayı elimizde yok efendim, o bizde olmaz da, hani yasal gidenleri mi soruyorsunuz?

... - İltica eden...

... - Türk vatandaşı olarak...

... - İşte, PKK'lılar var, çeşitli adamlar var, adam Türkiye'den kaçmak istiyor yani.

... - Şimdi, şöyle efendim: Sayın Vekilim, sığınmacılar ile ilgili konular kaynak ülkeye bilgi olarak verilmez. Mesela, bizde de bir Afganistanlı sığınma müracaatında bulduysa, bu artık onun kişisel verisidir, Afganistan yetkili makamları istese de artık onun bilgisi oraya verilmez, sayısı kaçtır, şeydir, verilmez. Dolayısıyla, bizim Almanya'da kaç tane bizden gidip de orada iltica talebinde bulunmuş kaç kişi var, onu biz bilemeyiz, resmî kayıtlar yoktur elimizde.

... - Gizlilik şeyi var o zaman.

... - Gizlilik prensibi vardır çünkü bu insanlar iltica talebinde bulunabilmek için diyecek ki işte: "Benim ülkemde zulüm edildi bana, takibata uğradım."

... - Zaten mülteciler olma şartlarını taşıdığı için...

... - Tabii, tabii.

... - Bir şey sorabilir miyim?

... - Buyurun Murat Bey.

MURAT BOZLAK (Adana) – Demin deniz ki: "Batı'dan gelenlere mültecilik hakkı tanınıyor, doğudan gelenler sığınmacı oluyor." Sığınmacılar da geçici olarak, yani belli bir süre başka üçüncü bir ülkeye gitmek üzere bir yerde de durduruluyor. E, şimdi, 320 bin kişiye ikamet verilmiş, Batı'dan bu kadar kişi mi geldi, yoksa sığınmacılara da mı verildi?

... - Sayın Vekilim, o "320 bin" bizim Türkiye'ye vizeyle gelmiş, hudut kapılarımızdan yasal olarak giriş yapmış, bir amaca dayalı olarak ikamet izni alan yabancıların sayısı. Yani, gelmiş mesela Türk vatandaşıyla evlilik yapmış, Türk vatandaşıyla evliliğinden dolayı ikamet vermişiz, bu ilticacı kapsamında, onların vermiş ikametler buna dâhil değil.

MURAT BOZLAK (Adana) – Anlaşıldı. Yani, o zaman yasa dışı yollarla gelmişse sığınmacı ama yasal yolla gelmiş, iltica talebinde bulunmuşsa...

... - Sığınmacı yasal da gelebilir efendim. Yani, sığınmacı gelmiştir yasal yollardan ama ülkesinde hakkında bir şey başlamıştır "Ben iltica talebinde bulunmak istiyorum." diyebilir. Onun ikamet izni farklıdır efendim. Onlara geçici uluslararası koruma şeklinde ikamet verilir. Ama bizim bu "320 bin" dediğim şahıslar, ya çalışma izni almıştır çalışıyordu ya Türk vatandaşıyla evlenmiştir ya öğrenim görüyordur, onlara göre verilen ikamet izinleri.

MURAT BOZLAK (Adana) – Bir de Afganistan'dan özellikle Türkiye'ye çok sayıda gelenler var.

... - İşte, özellikle, İran' dan gelenler var.

MURAT BOZLAK (Adana) – Ve bunların birçoğu da kayıt dışı. Gidiyorlar, kendilerine köylerde möylerde özellikle iş buluyorlar, çalışıyorlar.

... - Evet, doğrudur.

MURAT BOZLAK (Adana) – Bunları işe alan işverenlerle ilgili herhangi bir işlem yapıyor musunuz?

... - Efendim, biliyorsunuz, Çalışma Bakanlığımızın iş müfettişleri var ve yabancıların çalışma izinlerine ilişkin kanunda da bu denetim yetkisi Çalışma Bakanlığına verilmiş. Biz, bu şekilde ihbarlar geldiği zaman tabii ki gidiyoruz, orada bir kaçak çalışma varsa, işte jandarma mıntıkasıysa jandarmamızın gidiyor; işte emniyet mıntıkasıysa emniyet gidiyor, orada durum tespiti yapıyorlar, bir kaçak çalışma varsa tutanak tutuyorlar, bizim ceza kesme gibi durumumuz yok. Bunu Çalışma Bakanlığının iş müfettişlerine bildiriyoruz, onlar ceza uyguluyorlar. Her yabancı için yabancıya kesilen bir para var 400lira, 2 milyar civarında da çalıştırana var.

--- Eski parayla.

--- 2 bin lira da çalıştırana var. Ben alışamadım efendim.

Şimdi, Türkiye büyük bir ülke. Yani, neticede kayıt dışı çalışanlar var elbette. Bununla ilgili Çalışma Bakanlığının kapasiteyi artırmaya yönelik bir çalışması var, iş müfettişlerinin sayısı az, bunu artırmaya çalışıyor, onunla ilgili çalışmalar var. Sayın vekilim, herhâlde bir sorunuz daha kaldı bende: Yasa dışı göçle etkin nasıl mücadele edilebilir? Hani ben önerilerde de söylemeye çalıştım. Yasa dışı göçle etkin mücadele edilemek için –ben kendi açımızdan söylüyorum- bir: Bizim girişleri çok iyi kontrol etmemiz lazım, orada yasa dışı girişleri engellememiz lazım. İki: Hudut kapılarında çalışan personelin kapasitesinin artırılması, sahteciliğin daha iyi tespit edilebilmesi açısından teknolojik imkanların artırılması gerekiyor. Ülke içerisinde belki bununla ilgili spesifik bir birim kurulması, şu an üç tane birim görev yapıyor bu alanda ama yani her birimin aslında kendi ana görevleriyle ilgili de çok ciddi görev ve sorumlulukları var. Yani Sahil Güvenliğin farklı farklı görevleri var, Emniyet Genel Müdürlüğünün başta güvenlik olmak üzere çok daha farklı alanlarda geniş görevleri var. Dolayısıyla, hani, yasa dışı göçle etkin mücadele için özellikle göçmen kaçakçılığını da dâhil edecek bir yeni yapılanma olabilir, bir kurum kurulabilir. Gerçi Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kuruldu, nisanda da artık bu Göç İdaresinin artık faaliyete geçeceğini biz bekliyoruz...

--- İl müdürlükleri kurulacak...

--- Evet.

Yani, neticede o, sokakta bir şey yapmayacak...

--- Mevzuat üzerinde.

--- O, dediğim gibi, masa başında ikamet verecek, işte, ikametlerini, vizelerini verecek. Ama bizim yasal göçle ciddi bir sorunumuz yok, bizim yasa dışı göçle ilgili çok ciddi sorunumuz var. Bu yasa dışı göç organizasyonlarının ortaya çıkartılması, göçmen kaçakçılarının ortaya çıkartılması için belki bir profesyonel bir birim oluşturulabilir, bir de sınırlarımızın çok iyi denetim altına alınması gerekiyor.

Saygılar sunuyorum.

--- Evet, teşekkür ediyoruz.

Tabii, denizlerimizde de yakalanan yasa dışı göçmenler hakkında bu kişiler hangi yolları kullanmaktalar, tarafınızdan hangi tedbirler alınmakta? Kurumlarla ve diğer ülke kurumlarıyla iş birliğiniz nedir? Konu hakkında istihbarat çalışmaları hangi yoğunluktadır, aşamadadır? Bu konularla ilgili de Sahil Güvenlikten gelen bürokrat arkadaşlar bize bilgi verirseniz seviniriz.

Buyurun.

--- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün değerli mensupları; öncelikle Emniyet Genel Müdürlüğünün kapsamlı ve bilgilendirici brifingi için onlara, kendilerine teşekkür ediyorum.

Kendimi tanıtayım. Albay İlhan Kayış Sahil Güvenlik Komutanlığı İstihbarat Başkanı.

Kaçakçılıkla mücadele ve yasa dışı göçle mücadele Sahil Güvenlik Komutanlığı İstihbarat Başkanının görevleri arasındadır. Buna ilişkin olarak yürüttüğümüz görevler özellikle bizim coğrafi yapıyı da dikkate aldığımızda daha ziyade Batıya olan hareket bizim mücadelemizi oluşturuyor yani ülkemizden çıkışların engellenmesine yönelik. Girişlere gelince, bizim, giriş konusunda ciddi bir tespitimiz yok yani deniz yoluyla kaçak gelişe ilişkin Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak hudut kapıları dışındaki bölgelerden girişe yönelik tespitlerimiz yok.

Birazdan kapsamlı olarak konuyu, kendi vizyonumuzu ve yaklaşımımızı arkadaşımız anlatacak. Ciddi insani boyutları olan bir konu bu konu. Zaman zaman denizde, özellikle hepimizin malumu olduğu gibi, İtalya'da yaşanan geniş, yoğun bir ölüm uluslararası kamuoyunun da dikkatini çekmişti. Bu tür hadiselerle denizde, maalesef, sıklıkla karşılaşılabilinmekte. Bunun sebeplerine gelince de, genellikle bu tür, bu amaçla kullanılan vasıtalar artık elden çıkacak durumda, kullanılamaz hâlde. Denize kesinlikle elverişli olmayan tekneler çoğunlukla. Bazen daha iyi tekneler de kullanıldığını görüyoruz, özellikle turistik yatlar falan. Bunların biraz maddi durumla ilişkili, gene, şeyi var. Çoğunlukla da lastik botlar kullanılıyor özellikle ülkemizden çıkışlarda. Ciddi insani boyutları olan bir konu ve biz bu konuda maalesef zaman zaman yaşanan ölümler bizi oldukça üzüyor.

Ben müsaadenizle, daha fazla takdimimizi uzatmadan, Binbaşı Tayfun Sargin' a sözü devrediyorum. Arz edecek.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim, sağ olun.

Buyurun.

BİNBAŞI TAYFUN SARGIN – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri, sayın meslektaşlarım; ben de önce kendimi tanıtayım. Binbaşı Tayfun Sargin, Sahil Güvenlik Komutanlığında Yasa Dışı Göç ve İnsan Ticaretiyle Mücadele Kısım Amir Vekili olarak görev yapıyorum.

Ben de sizlere çok kısaca Sahil Güvenlik Komutanlığının şu anda deniz yoluyla yapılan yasa dışı göçle mücadelesini anlatmaya çalışacağım. Bu mücadele sırasında ne güçlüklerle karşılaşılıyor, elimizde neler var, geleceğe yönelik de neler bekliyoruz. Biraz da tedbirlere girmek istiyorum müsaadenizle.

Yani, sunumumda deniz yoluyla yapılan yasa dışı göçün bölgesel durum ve risk değerlendirmesini yapacağım çok kısa olacak şekilde. Sonra, Komutanlığımız tarafından bu deniz yoluyla yapılan yasa dışı göçü engellemek adına alınan tedbirler ve bir değerlendirmeyle kapatmak istiyorum.

Fakat, bu sunumuma geçmeden önce, sizlere Sahil Güvenlik Komutanlığının yasa dışı göçe yaklaşımını kısaca arz etmek istiyorum çünkü biz de -ilginç, güzel bir tesadüf olmak üzere- özellikle 2013 yılında yaşadığımız bu üzücü hadiseler üzerine, konunun dikkatini biraz daha kamuoyunun gündemine getirmek üzere geçtiğimiz ay bir seminer, çalıştay düzenledik Avrupa Birliği TAİEX fonları kapsamında, Avrupa Birliği uzmanlarının olduğu alanda yaptığımız çalışmalarını orada anlattık, şimdi size vereceğim sunumu biraz daha detaylı bir şekilde anlatmaya çalıştık çünkü çok ciddi anlamda efor sarf ediyoruz ve çok ciddi anlamda üzücü hadiselerle karşılaşılıyor, bunu anlatmak adına bir ay kadar önce bir sunum yapmıştık, onu şimdi sizlere kısaca anlatmak istiyorum.

Burada bunu yapmadan önce de size birkaç resim göstereceğim. Bu resimleri gösterme amacım, olayın hem insani boyutunu daha çok aklımızda yerleştirebilmek, gösterebilmek hem bizim yaptığımız çalışmalardaki şeffaflığımızı biraz da gösterebilmek adına bazı resimler göstereceğim müsaadenizle.

Yasa dışı göçle konu olan, bizim tanıştığımız çocuklarımızın resimlerini göstereceğim sizlere. Bu çocukların yüzlerine baktığınızda onların sadece birer çocuk olduğunu, herkesin çocuğundan, benim, sizin çocuklarınızdan bir farkı olmadığını, sadece yaşadıkları trajedi farkı olduğunu göreceksiniz. Onlar da aynı bizler gibi yemek yemek zorunda, giyinmek, uyumak zorunda, bu hadiseleri yaşarken de bu çektikleri çilelere katlanmak zorundalar. Gördüğünüz gibi, onlar da beslenmek durumundalar. Yine, gülümsüyorlar. Çocuk her yerde çocuk, yani bu olayların olması onların çocuk olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Uyumak zorundalar annesiyle babasıyla. Ağlıyorlar zaman zaman bu olaylar yüzünden.

Bu resimde, özellikle bu ağlayan çocuğu tutan büyüğümüzün bir albayımız olduğunu söylemek istiyorum, o bölgenin en büyük komutanı olduğunu söylüyorum. Bu göçmenleri bizzat orada karşılamak ve bu olaylar yüzünden, yaşadığımız olaylar yüzünden önemi vurgulamak adına özellikle koymak istedim bu fotoğrafı.

Görüyorsunuz güzelliklerini, aynı benim çocuğum gibi gülüyorlar maşallah, hiçbir farkları yok.

Fakat denizde ne yazık ki her zaman böyle şanslı olamıyoruz, her zaman bu şekilde manzaralarla karşılaşmıyoruz. Bizim, işte, en çok üzüldüğümüz ve sıkıntı yarattığımız konular şimdi sizlere göstereceğim resimdeki manzaralar. Biz ne yazık ki bu manzaralarla da çok sık karşılaşmaya başladık özellikle bu son dönemde, bunların olmasını engellemeye çalışıyoruz.

Sol tarafta gördüğünüz resim de, Menderes'te meydana gelen hadisede bir teknenin içinde kilitli vaziyette olan şahısların ne yazık ki cesetlerini almak zorunda kaldık denizden. Kilitlenmişlerdi çünkü çocuklar –az önce söylediğim gibi- gürültü yapıyorlardı, o gürültüler gitmesin diye, dışarıdan duyulmasın diye kilitlenmişlerdi. Tekne batınca otomatik olarak hayatlarını kaybettiler.

Sağ tarafta da yine bir hanımefendinin, ne yazık ki bebeğini kurtaramadığı için, biz tekneye aldığımızda artık normal hayattan beklentisi kalmamıştı. Bizi en çok üzen hadiseler, bizim görev yaparken en çok sıkıntı yaşadığımız hadiseler bunlar. Elimizden geldiği kadar bunları engellemeye çalışıyoruz.

Bir, iki de yetişkin resmi göstereceğim. Bu resimlerde de özellikle şahısların gözlerindeki umutsuzluğa dikkatinizi çekmek istiyorum. Hakikaten, yani, yapacak hiçbir şeyleri olmayan, artık bir şekilde yakalanmış diye tabir edeyim, umutları da bir yerde tükenmiş olan şahıslar bunlar. Hepsinin gözlerinde hemen hemen aynı ifadeyi görüyorsunuz.

Biz Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak hani hiç kimsenin bu şartlarda yaşamasını arzu etmiyoruz, çabalarımız hep bunları engellemeye yönelik.

Biz yasa dışı göçmenleri yakaladığımızda onlardan aldığımız bazı ilk bilgi almalarında, bilgi alma tutanaklarında çok şeyler söylüyorlar ama bize en çok söyledikleri şey “Sonra beyaz bir gemi geldi bizi kurtarmaya.” diye özellikle söylüyorlar. Bu beyaz gemi olmak bizim hoşumuza gidiyor açıkçası.

– Bizim Sahil Güvenliğin rengi genelde beyaz oluyor.

– Evet, Sahil Güvenlik botları beyaz, diğer gemilerden farklı olarak.

Ege Denizi’nde özellikle biraz sıkıntılarımız var, yasa dışı göçmenlerin ifadelerinde, özellikle komşumuz olan ülke tarafından bazı sıkıntılar yaşandığını, kendilerinin tekrar geriye Türk sularına atıldıklarını özellikle söylüyorlar, bazı şiddet olaylarına maruz kaldıklarını özellikle belirtiyorlar, ki bu Uluslararası Af Örgütü yeni bir rapor yayınladı, o rapor da özellikle belirtilmekte, bu sene içinde yayınlanan raporunda belirtilmekte. Bunu, tabii, meslektaşlarımızla bizim -biraz sonra anlatacağım- ciddi ikili iş birliğimiz var, o toplantılarda dile getiriyoruz, elbette ki kabul etmiyorlar, farklı şeyler söylüyorlar ama sonuçta yasa dışı göçmenlerin de ifadeleri var, anlattıkları şeyler var, biz bunları dikkate alıyoruz.

– Gazetelere de manşet olmuşuz zaten vize hakkında.

– Evet yani bazı şeyler değişti. Biz, bize resmî olarak o ifadeler geldiğinde bunları Dışişleri Bakanlığımıza işlem yapılmak üzere özellikle belirtiyoruz ki hani böyle böyle söylüyorlar, bunlara dikkat edilmesi hususunda diye özellikle belirliyoruz.

Ben çok kısaca, hiç böyle uzatmadan ortamı ve o stratejik, bizim o taktik alanı daha doğrusu biraz anlatmak istiyorum oradaki insanların psikolojik ve fiziksel durumlarını bir kafamızda canlandırmak adına çünkü bahsettiğimiz yer deniz coğrafyası. Deniz coğrafyası olunca karadan biraz daha farklı, az önce o gösterdiğim görüntülerin oluşması an meselesi. Neden an meselesi? Hemen önce yasa dışı göçe konu olan şahısların bir profillemesini çıkaralım kafamızda kabaca. Düşünün ki öyle bir coğrafyadan geliyorlar ki bırakın deniz suyunu, yüzmeyi, içmeye su bile zor bulunan coğrafyalardan çok zor şartlar altında yola çıkıyorlar. Zaten orada birtakım sıkıntıları yaşamışlar, o yüzden ülkelerini terk etmişler, bunun verdiği bir sorumluluk var, yanlarında genelde aileleri de oluyor, çocuğu çocuğu, yaşlı insanları ve çok uzun, gizli yollardan gelmek zorunda oldukları için çok uzun müddet yürümek zorunda kalıyorlar. Bu yürüyüşleri esnasında ne yiyecek ekmek ne içecek su bulamıyorlar zaman zaman, kuvvetten düşüyorlar. Dolayısıyla, bunlar da onlara birtakım travmalar yaşıyor. Az önce sayın meslektaşım anlattı, çıktıkları coğrafyadan buraya gelene kadar çok uzun yollar var. O yollar sırasında da çeşitli tehlikeler ve bu fiziksel zorlanmalardan sonra deniz kıyısına kadar geliyorlar. Deniz kıyısına geldiklerinde de resimde gördüğünüz bu uyduruk -bizim tabirimizle- lastik şişme botlara bindiriliyorlar kapasitelerinin çok üstünde olarak. Normalde o şişme botun en fazla alacağı 10 kişiyken 40 kişi, 50 kişi bindiriliyorlar. Belki biraz şanslılarsa bir uyduruk can yeleği de bunlara veriliyor ama o da çok nadir, o da çok koruyucu bir şey değil. Bizim gibi hani biraz daha tecrübesi olan denizci adamların bile korkacağı bu denizlere gecenin bir yarısı bunlar kendi başlarına genelde bırakılıyorlar çünkü az önce söylendiği gibi yine ceza almaktan korkan organizatörler bunları bindiriyorlar, kıyıların da yakın olması nedeniyle hadi gidin karşıya, bırakıyorlar, deniz en ufak bir çalkantıda, ki genelde panik başladığında çok hızlı bir şekilde yığılıp ve alabora olup ne yazık ki bu insanları kaybetme durumumuz oluyor. İşte, böyle bir ortamda Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak bizler görev yapmaya çalışıyoruz, aslında yaptığımız her görev yasa dışı göçle mücadeleden çok arama kurtarmaya dönüyor. Arama kurtarma deyince de işin içine otomatikman ölümler ve yaralanmalar kaçınılmaz olarak geliyor, bunları da zaman zaman yaşıyoruz, biraz sonra rakamlarını da detaylı olarak vereceğim. Biz yasa dışı göçe arama kurtarma olarak bakıyoruz, aslında bir suç türüyle uğraşılıyor gibi görünsek de aslında bir arama kurtarma, bir insani vazife yapıyoruz diye özellikle vizyonumuzu bu şekilde belirledik, mümkün olan her çağrıya gitmeye çalışıyoruz. Dikkat ettiyseniz komşumuz olan ülkeden ziyade, hani girişi engellemekten ziyade biz çıkışı engelliyoruz, o Avrupa Birliğine bir nevi yardım etmiş oluyoruz, bir nevi desteklemiş oluyoruz. Rakamları da biraz sonra verdiğimde onların rakamlarıyla hemen hemen aynı yani bizimle onların yakalaması aynı, bu demek oluyor ki Sahil Güvenlik özelinde biz ve Türkiye güvenlik kuvvetleri yasa dışı göçle ciddi anlamda bir mücadele sergiliyoruz.

Şimdi deniz yoluyla yapılan bölgesel kısa bir risk değerlendirmesini yapacağım hemen. Malumunuz, az önce meslektaşım yine söyledi, Türkiye'nin bu coğrafi konumundan dolayı çok ciddi anlamda organize suç diyebileceğimiz tabirlerin ve organize suç çeşitlerinin etkisi altındayız, bunlardan bir tanesi de göçmen kaçaklığı. Yine sınırı gördüğünüzde 8.500 kilometreye yakın bir deniz alanı var, bu deniz alanında yeterli görev yapabilmek adına Sahil Güvenlik Komutanlığı çeşitli limanlarda, 67 liman üstte botlarını dağıtmış vaziyette, her yere hemen hemen ulaşmaya gayret ediyoruz.

Malum, yasa dışı göç şu an çağımızın ciddi anlamda büyük sıkıntılarından bir tanesi.

Yine, az önce meslektaşım onu belirtti ekonomik anlamda az gelişmiş ülkelerden gelişmiş ülkelere doğru bir transit vaziyette, bir köprü vaziyetinde olduğu için otomatik olarak, transit ülke olarak zaten etkileniyoruz.

Yine, kendi ekonomisi güçlü olduğundan dolayı da ülke olarak artık hedef ülke konumuna da yavaş yavaş gelmekteyiz. Dışarıdan bize buraya gelip bir şekilde ülkeye girip bu ülkede kalmak üzere şahıslar artık bu tercihlerinde hedef ülke olarak bizi görmekteler.

Yine, büyük akımların büyük çoğunluğu Avrupa Birliği ülkelerini hedefliyorlar gitmekte. Az önce bahsedildi, yine kara sınırlarında özellikle durduruluyorlar, büyük çoğunluğu, oradan sığınmacılar bizim sorumluluk alanımıza geliyorlar.

Biz, az önce de bahsettim, genelde çıkışla ilgileniyoruz, girişle bir şeyimiz yok, çıkışla ilgilenme konusu da işte beraberinde bu vakaları getiriyor. Çok detaya girmeyeceğim, az önce detaylı olarak arkadaşım zaten girişleri ve sebeplerini anlattı, nerelerden giriyorlar? Sınır bölgelerinden organize suç örgütleri vasıtasıyla sahil kenarlarına kadar bir şekilde getirildikten sonra sahilten itibaren de bizim sorumluluk alanımıza giren ve özellikle komşumuz olan Yunanistan'ı hedefleyen çünkü malumunuz o adaların birbirine çok yakın olması direkt hedef olarak ortaya koyuyor bu coğrafyayı. Yine, sebepleri az önce hep beraber tartıştık.

Az önce Kuzey Afrika konusundan bahsedildi, Kuzey Afrika -bizim değerlendirmemiz- aslında Türkiye'yi çok fazla etkilemiyor, direkt İtalya'nın o özellikle Lampedusa ve çevresindeki adalar olmak üzere oradan karşıya gitmek üzere bir hareket var, bunun da şu anda oradaki belirsizlikler hâlâ devam ettiği için müteakip dönemde devam edeceğini bekliyoruz. Bizim Akdeniz kıyılarını çok etkilemesini beklememekteyiz ama bu bizim planlama yapmamızı engellemiyor. Bu risk analizlerinde bunları kullanıyoruz ve dolayısıyla o bölgelerdeki yedi gün yirmi dört esasına göre devriye planlarını şu anda oluşturduk. Bu devriye planları kapsamında görev yapıyoruz.

Az önce yine verilmişti, bizim de o rakamlar elimizde, Türkiye geneli bu yakalama geneli. 2013'te 2012'ye nazaran bir düşme var. Şimdi, bizim Sahil Güvenlik Komutanlığının yakalamasını denizdeki göstereceğim, tam tersi bir tablo var, 2013'te ciddi anlamda bir yükseliş var. En son biz 2008'de böyle bir rakam yakalamıştık, görmüştük, ondan sonra düşmüştü, 2011'de 546'ya düşürdüğümüz rakam 2012'nin ikinci yarısından sonra hızlı bir artışla 2.500'le kapandı ve hemen akabinde 2013'ü de 8.047'yle kapattık. Karşımızdaki komşumuz Yunanistan'ın yakalamaları da yaklaşık 9.000-10.000 arasında seyrediyor. Bu demektir ki biz bu kadar yakalıyoruz, onlar da o kadar yakalıyorlar yani 20.000-25.000 aralığında geçiş bu alanda görebiliyoruz ama bunda tabii etkili olan konulardan bir tanesi ne yazık ki bunların geri atmaları az önce bahsetmeye çalıştım kabaca. Hani bizim yakaladığımız büyük bir çoğunluğu neredeyse geri atma olabilir diye biz değerlendiriyoruz.

Yine, uyruk dağılımını görüyorsunuz ekranda, uyruklarda da toplamda 8.000'in yaklaşık 3.000 kadarı Suriye uyruklu olduğunu söylemiş. Şimdi, burada verdiğim uyruklar benim, emniyetin verdiği net rakamlar gibi net değil çünkü bunlar biz onların ilk ifadelerini alıyoruz, ona göre yazıyoruz. Ne yazık ki şöyle bir durum var, az önce Myanmar örneğinden bahsedildi, göçmenler ifadelerinde gerçek uyruklarını saklama yoluna gidiyorlar, "Ben Afganlıyım, Suriyeliyim" demiyor o da Myanmarlıyım diyor, o süreyi uzatmak adına yapıyor bunu. Dolayısıyla rakamlar kabaca bize bir fikir veriyor ama Yunanistan rakamıyla karşılaştığımızda onlardan Myanmarlı hiç yok bizde olduğu gibi onlarda tam tersi Afganlar yüksek, demek ki onlara Afganlılar bizden gerçek kimliklerini saklıyorlar, oraya gidince yapılan soruşturma sonucu ortaya çıkıyor. Biz böyle değerlendiriyoruz olayı.

Yine, bölgelerimize göre bizim sorumluluk alanımızda hangi bölgelerde ne kadar vaka var? Bu tablo bize risk analizi yapmayı, orada kuvvetleri konuşlandırmayı, orada devriye planlarını artırmayı, müşterek hareket yapmayı, gerekirse operasyonları diğer kolluk birimleriyle birlikte yapmayı planlamamıza yardımcı olan tablodur. Yani şu tabloya baktığımızda da bizim açımızdan en kritik bölgeler Ege Denizi'nde malum en yakın olan adaların olduğu hani Çeşme kanalı, yukarıda Kuşadası ve Müsellim Geçidi dediğimiz o bölgeler bizim açımızdan şu anda kritik olan bölgeler geçişleri biz orada... Bunlar daha önceden aynı şekildeydi, şu anda aynı şekilde revaçta bizler de planlarımızı o şekilde yapıyoruz, kuvvetlerimizi oralara kaydırıyoruz.

- Sayın Başkanım, özellikle haritaya baktığımızda Çanakkale'den Fethiye'ye kadar olan alan Türkiye'nin sahil kesimlerini dikkate aldığımızda yapısal olarak girintili çıkıntılı, çok fazla bu tür şeylere imkân verebilecek koyların, geçiş yerlerinin olduğu bölgeler ve adalar çok yakın yani adaları rahatlıkla gözle görebiliyorsunuz. Özellikle Ayvalık'ın karşısında iki-üç mil gibi çok yakın bir şey var yani buradan buraya geçmek sizin bir saatinizi bile almıyor yani birçok zaman da çok kısa bir sürede geçebiliyorsunuz. Yani reaksiyon süresi açısından da kısa şeyler var.

-Yani oradaki imkânlar cazip geliyor.

-Tabii, cazip.

-Bir Akdeniz'den dolaşmak nerede, oradan hemen...

- Tabii ama hemen şunu da belirtiyim: Bu kadar kısa ve yakın mesafeler olmasına rağmen kontrol de bir o kadar zor. Bunun sebebi de radarların kaplayamayacağı kör noktaların olması, adalardan dolayı, arkasını göremiyorsunuz doğal olarak. O yüzden, hani, mesafe kısa, kaplama alanında birtakım zorluklarla karşı karşıya kalıyoruz. Bunu da 7/24 olacak şekilde, üst üste bindirme yöntemiyle çalışıyoruz, gerekirse –biraz sonra anlatacağım- botun yanında mobil radarlar ve helikopter faaliyetlerini de kullanarak.

Yansıda, deniz yoluyla yapılan yasa dışı göçte kullanılan deniz araçlarını görmektesiniz, büyük bir çoğunluğu, büyük çoğunluk lastik botlarda. Bunun nedenleri var, bunun nedenlerinden bir tanesi, organizatörlerin yakalandığına el konulması olmayacak olan malzemeleri tercih etmeleri. Mesela bir yatla yaptığında tabii o bir risk, el konulacağı için o malzemeyi elinden çıkarmış olur. Bunu tercih etmiyor. Dolayısıyla, lastik botu kullanıyor.

Az önce bir kanun değişikliğinden bahsedildi, 2010 yılında bizim Sahil Güvenlik teklifi gibi bir değişikliğe gidildi, organizatörlere verilen suçlar hem arttırıldı hem de teşebbüsün ve insan hayatına kastın cezai hükmü arttıracığı yönünde bir madde eklendi fakat bunun verilerini daha henüz Adalet Bakanlığımızdan temin edemedik. Bunun verilerini biraz daha ilerleyen dönemde göreceğiz. Yani bu "Bir şahıs, şahsın hayatına kast ediyorsa ceza arttırılır." maddenin içeriği. Lastik bot, otomatikman bu sınıfa girer ama bunu tabii, savcılarımız ne kadar dosyalara koyuyorlar, hâkimlerimiz ne kadar bu yönde karar veriyorlar, bunun daha henüz geri beslemesini almadık fakat etkili olacağını düşünüyoruz çünkü teşebbüs aşamasında, mesela yola çıkarıyordu organizatör, biliyorsunuz, teknik takiple, o şeylere şahitsiniz, elinizde imkânlar var ama suçlayamıyorsunuz adamı teşebbüs aşamasında kaldığı için, gerçekleşmediği için yakalandığı zaman. Şimdi, artık o da var. Bunlara verilecek cezalarla ilgili o geri beslemeyi aldığımızda, daha net değerlendirme ileri de yapılacaktır diye düşünüyoruz.

-Caydırıcılığı da biraz daha arttırıyorsunuz.

-Caydırıcılığı biraz daha arttıracığını düşünüyoruz.

Biz denizde bu işlerle uğraşırken, yine karada diğer kolluk birimlerinin de bize yardımcı olmak adına yaptığı çok güzel çalışmalar var, özellikle 2013 yılında işte, 3.308 yasa dışı göçmen denize gitmek üzereyken karada ilgili kolluk birimleri tarafından ele geçirilmiş, yakalanmış. Dolayısıyla, müşterek bir çalışma –az önce bahsetti arkadaşımız- yapmazsanız bu işle başa çıkma şansınız yok. Çünkü bu işin organizatörleri zaten karada, işlem denizde yapılıyor, bazen organizatörleri görüyorsunuz, bazen görmüyorsunuz, bu, müşterek bir çalışmayı gerektiriyor, işte bu tabloda da onu görebiliyorsunuz. Mavi renkli olanlar karada yapılan yakalamalar, kırmızılar bizim yakalamalarımız.

Bizim Yunanistan'la –az önce bahsetmeye çalıştım- aslında iyi bir iş birliğimiz var şu anda devam eden, bir protokolümüz var, Geri Kabul Protokolü. Buna uyulduğu takdirde o geri kabullerin biraz daha düzgün gideceğini düşünüyoruz ama ne yazık ki, şu ana kadar çok fazla etkin bu protokolün kullanıldığını söylemek yanlış olur ama bununla ilgili çalışmalar devam ediyor, uzmanlar toplantıları var, yüksek düzeyde toplantılar var. Bunlarda "Sorunlar nedir?" masaya yatırılıyor. Bunlardan bir tanesi de Dikili Limanı'nın deniz geri kabul noktası olarak seçilmesi, diğerleri Ankara ve Edirne, burada çok fazla bir geri kabul yok, bunun arttırılmasına yönelik şu anda teknik çalışmalar alt düzeyde hâlen devam ediyor.

Şimdi, müsaadenizle, biraz Komutanlığımızın bu konuda aldığı tedbirlere kısaca değineyim. Özellikle o bahsettiğimiz problemler sahalarında, oraları önlemek için çok yüksek miktarda bot görevlendirmesi, bunların helikopter ve mobil radarlarla desteklenmesi yoluna gittik biz. Oradaki uçuş sayılarımızı arttırmaya çalışıyoruz biraz da. Orada görev yapan botlara özellikle gece şahısların tespitine yönelik termal kamera ve gece görüş dürbünlerinin tahsis edilmesine hem millî hem Avrupa Birliği kaynaklarından yararlanarak devam ediyoruz. Yine, Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü Deniz Kuvvetleri Komutanlığının deniz düzenleme sistemlerinden de bu bölgede faydalanmaya çalışıyoruz.

Ben buraya almadım ama çok kısaca değinmekte fayda olduğunu düşündüğüm bir konuyu arz etmek istiyorum müsaadenizle. Türkiye'nin şu anda Sahil Güvenlik Komutanlığının başlattığı bir projesi var "Sahil Gözetleme Radar Sistemi Projesi" diye. Denizi gözetlemesi malum çok mühim. Deniz kıyılarınızı ne kadar görebiliyorsanız o kadar kontrol edebiliyorsunuz. Şu anda biz Hopa'dan İskenderun Çevlik'e kadar deniz kıyısını belli bir mesafeye kadar kapsayacak şekilde, boş alan bırakmayacak şekilde, denizden belli bir mesafe yaklaşık 10-12 mil civarında belli bir mesafeye kadar görecektir şekilde bir proje geliştirmeye çalışıyoruz. İçinde radar ekipmanları olan, içinde termal görüş sistemleri olan, gece görüş sistemleri olan, elektronik kamera sistemleriyle desteklenmiş bir proje. Müşterek bir proje, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı da var bunun içinde Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü de var, bir sürü bileşenin olduğu güzel bir proje. Proje hayata geçtiğinde ne olacak? Şu olacak: Denizlerimizi yirmi dört saat, yedi gün görüntülü olarak izleme şansımız olacak. Bu bize ne kazandıracak? Şunu kazandıracak: Bizim kontrolümüz dışında olabilen az önce söylediğim bölgelerin net olarak görüntülenmesini sağlayacağız. Bu, sadece yasa dışı göç değil, bütün kaçakçılık türleriyle mücadele ve millî defans anlamında da bize fayda sağlayacak projedir ve 2016 yılında ilk meyvelerini almayı planlıyoruz bu projenin. O, iki, üç sene içinde de tamamlandığında da hani çevre ülkelerde benzerleri var ama bu boyutta 8.500 kilometreyi kapsayacak kadar olan proje yok, dünyada da tek örneği olacak.

-Kurtarma faaliyetleri?

-Her türlü faaliyette yani olayı tespit anından, olaya müdahale anında...

-Göreceksin neyin ne olduğunu göreceksin.

-...göreceksiniz.

-Aralık ayında ilk yerleşim imzalandı yani ihaleleri yapıldı, 1'inci basamak ihaleleri yapıldı, şu anda fizibilite çalışmaları tamamlandı, teknik çalışma devam ediyor, ihaleleri yapıldı.

-Yani, en basitinden söyleyeyim, bütün kaçakçılık türlerinde mesela, motorin kaçakçılığında ...üst üste gelip transfer yapıyorlar, bunu radarda görebilirsiniz ama ne kadar kısa sürede görürseniz o kadar faydalı olur, her konuda bize yardımcı olacağını düşünüyoruz açıkçası. Bizim şu anda, çok afaki bir rakam, net rakam değil ama yaklaşık aylık maliyetimiz 3 milyon 700 bin avro kadar bir masrafımız var bölgede, bunun da hani şu an itibarıyla, 2013 yılı itibarıyla büyük bir çoğunluğu yasa dışı göçle mücadele ile ilgili bir para. Bu da bize de ciddi anlamda bir yük yani hem sahil güvenliği hem ülke ekonomisine ciddi anlamda bir yük getiriyor. Bunu neden yazıyoruz? Şu yönden yazıyoruz: Hani Türkiye olarak biz aslında sorumlu olmadığımız bir konu yani bizden geçip gidiyorlar, bırakabiliriz, müsaade edebiliriz, etmiyoruz, diyoruz ki: "İnsani boyutları var bu işin, biz elimizden gelen gayreti gösterelim, o gayrette de bize ciddi anlamda bir mali külfet getiriyor. Bunun da dikkate alınmasını özellikle ilgili her yerde söylemeye çalışıyoruz.

Az önce arkadaşım bahsettiğim için bunlara çok fazla girmeyeceğim. Malum, bir de Avrupa Birliğiyle bir geri kabul anlaşması şu anda imza altına alındı ama onun da üç, dört senelik bir mazisi var, üç, dört sene önünde gerçekleşme periyodu var, şu anda mevcut ülkelerle bunlar...

Biz ne yazık ki artık yasa dışı göçün -hani az önce söyledik- sonlanması diye bir şey yok yani malum bu coğrafya olduğu sürece yasa dışı göç devam edecek. Onun da nedenleri işte, o insanların orada bir beklentisinin kalmaması, daha iyi bir hayat amaçlamalarıdır.

Yine, organizatörlerin bu yoldan çok ciddi paralar kazanması. Yani, önceden 2.000'li, 3.000'li dolarlarken şu anda kişi başı 5.000, 6.000 euro rakamlarının telaffuz edildiği rakamlardan bahsediyoruz yani bir 40, 50 kişilik grubu geçirdiğiniz anda çok ciddi bir para kazanıyoruz; risk yok, bir şey yok, 3, 5 tane köylüyü kandırıp teknesine hadi, gönderdiğiniz anda olay çözülüyor. İşte, bu yüzden de bu faaliyetlerin devam edeceğini, bu işin organize boyutuyla da uğraşılması gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum.

Yine, çevre durumu, ülkemizdeki faktörlerde en önemli itici faktörlerden bir tanesi.

Çok kısaca sonuca değinmek istiyorum: Lastik botlarla geçişler hemen yasa dışı arama, kurtarmaya dönüp ölümle ve yaralanmayla sonuçlanabiliyor, biz de genelde yasa dışı göç değil, artık arama, kurtarma faaliyetiyle uğraşmak zorunda kalıyoruz.

Rakam çok acı, az önce sayın milletvekilimin sorduğu rakam, 2007-2013 arasında 187 yasa dışı göçmenin cesedini biz denizden almak zorunda kaldık. Bunların önemli bir kısmı da "çocuk" diyebileceğimiz yaştaki insanlar. Bu veri bile insani boyutunu zaten gözler önüne seriyor bu konunun.

Yine, küresel güvenlik toplumumuzun uluslararası dengelere yönelik olmasının yanında bir de iç politikaları da tabii yasa dışı göç yönlendiriyor. Şu anda Yunanistan örneğinde olduğu gibi yani ciddi anlamda bir mali krizleri varken bir de bu işlerle uğraşmak

zorunda kalıyorlar, bunu enstrüman olarak kullanıyorlar, oradan bir kaynak alıyorlar kendilerine, çok çeşitli etkileri var yasa dışı göçün, bizim ülkemizde de tabii etkileri var.

Yine, az önce bahsetmeye çalıştığım ülke ekonomisine göre bu konuyla mücadele ciddi anlamda bir yük getiriyor, bunun da uluslararası ortamlarda dile getirilmesi... Hani yaptığımız insani faydanın, yardımın en azından destek görmesi anlamında belirtilmesinde fayda olduğunu düşünüyoruz. Biz yine ülke olarak diğer konularla birlikte yasa dışı göçle mücadele anlamında bütün eforu sağlamaya çalışıyoruz, bundan sonra da sağlayacağız.

-Çok teşekkür ediyoruz, dilinize sağlık.

Murat Bey, buyurun.

-Ben sunum için teşekkür ediyorum.

Anladığım kadarıyla bu ölümlü olaylar genelde şişme lastik botlarla oluyor. Bu lastik botlar denetim altına alınmaz mı, takip edilemez mi, herkes istediğini alıp keyfi olarak kullanabiliyor mu, bu konuda bir engelleme bir mümkün değil mi, yani yakın takip gibi?

-Bu da bizim risk analizlerimizde çok sık incelemek üzere olduğumuz, incelediğimiz konulardan bir tanesi, tespitleriniz çok doğru. Biz de bunun üzerine yani o bölgede, o kullanılan botlar nereden geliyor, bunların üretici firmaları neler, nerelerde yapılabilir, hangi organize kanallarla yapılıyor, bu konuda araştırmalarımızı yapıyoruz, o yönlere o kanalda yöneliyoruz. Ama, malum her yerden temin edilebilecek basit şeyler bunlar, organizatörler de genelde yanlarında getiriyorlar. Az önce vurgulamayı unuttum, o kullanılan deniz araçlarından bazıları da çalıntı deniz araçları, bir kısmını takip edebiliyoruz, bir kısmı karada olduğu için...

-Bunlar çok tehlikeli ama sizin anlattığınıza göre...

-Tabii, çok çok tehlikeli.

-Herhâlde ölüm olayı meydana gelmez.

-Çalıntı deniz araçlarının büyük bir kısmı da lastik botlar ama, yani sahilde yazın kullanıyor, kışın bir tarafa alıyor.

-Lastik botlarının kullanılmasının yasaklanmasına dair bir yasa düzenlemesi yapılırsa...

-İhsan Bey...

-Bunu temin etmemiz çok kolay. Yani normal vatandaş olarak da deniz gereçleri satan bir mağazaya gittiğinizde, örneğin bir yat aldınız veya diyelim bir deniz vasıtası aldınız, gezeceksiniz, kendi şahsınız için aldınız, onun bir tane botu olmak zorunda, bunu alacağınız bir yer ver, kanunen bu şart. Dolayısıyla, deniz malzemesi satan her yerde bu şişme bota alabilirsiniz.

-Marketlerde bile çocuklar için çok basit...

-Özellikle sahil kesimlerinde, turistik alanlarda normal bir vatandaş olarak gittiğinizde bildiğiniz normal marketlere, MİGROS veya Carrefour gibi marketlere -ben kendi oğlum için bile istediğim zaman- kürekli bir tane şişme botu çok cüzi bir miktar para verip alabiliyorsunuz. Yani bunun alma yeri çok fazla ve çok rahat, herhangi bir yasak da yok, gidip şişme bot almanızı yasaklayacağınız bir yer yok.

-Kontrol tabii bir malzeme olmadığı için kolaylıkla bulunabilir.

Bir de tabii, mesela, buradaki, buralarda kullanılanlar daha ziyade böyle çok kaliteli olmayan, herkesin almayacağı türde ve bir seferlik kullanılıp atılsın diye düşünülen çok şey olmayan şeyler.

-İhsan Bey...

-Şimdi, ben de sunum için teşekkür ediyorum.

Bir konu sormak istiyorum. Tabii, bu göç meselesi çaresiz, az önce de baktık, gözleri umutsuz insanlar ve bu insanlar... İşte, siz belki güvenlik içinde alabiliyorsunuz bunları ama güvenlik içinde almayan başkaca gruplar var mıdır? Bana gelen küçük bir bilgi notu vardı. Bundan beş-altı yıl önce organ mafyasıyla, yani bu göçmenlerin iç organlarının alınarak cesetlerinin denize atıldığı, dolayısıyla, bu cesetlerin sonra toplandığı, alındığı...

Kaçakçılık, esas göçlerle ilgili sorun tabii ki anlatılan boyutuyla ama bu çok daha vahim bir şey, böyle bir istihbaratınız oldu mu sizin? İstihbaratçı arkadaşımız da olduğu için sormak istiyorum.

-Efendim, müsaadenizle...

Az önce konu içinde bahsetmedik ama işin bir de insan ticareti boyutu da var, ayrıca sizin bahsettiğiniz organ ticareti boyutu da var ama bizim Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak bugüne kadar bu konuda herhangi tespitimiz yok. Yani, bu oldu, şu oldu, cesetlerden de...

-Bu çok önemli bir şey ama, bu çok vahim bir şey.

-Elbette ki önemli.

Şöyle arz edeyim: Biz o çalışmalarını mutlaka yasa dışı göçün içinde takip etmeye çalışıyoruz. Özellikle, güncel trendler neler, Avrupa'da da neler dönüyor, neler yapılıyor, bunların hepsinin çalışmalarına katılıyoruz. Bunları da risk analizleri üzerinde mutlaka kullanıyoruz ama şu ana kadar bizim herhangi bir tespitimiz yok bu konuyla ilgili olarak.

-Peki, böyle bir durumda ulaşamadığınız cesetler de olabiliyor mu?

-Mümkün, deniz çünkü, yani ne tarafa getireceğini bilemiyorsunuz, bazen dalga alır öbür tarafa götürür.

-Yani özellikle Hasan Bey'in bahsettiği konuda, icabında adam iç organlarını almış ve cesedi de daha böyle işte Sahil Güvenliğin göremeyeceği bir noktaya atmışsa...

-Özellikle bir ceset durumu, şu ana kadar hani bize böyle bir bilgi gelmedi elimize, denizde fiilî olarak işte bir ceset bulduğumuzda parçalanmış, iç organları alınmış şeklinde bir tespitimiz şu ana kadar yok, böyle bir raporlamamız da yok şu ana kadar.

Ayrıca, tabii ki, uluslararası raporlarda ve şeylerde göçmenlerin kaldığı, kalabileceği birçok işkenceden tutun da değişik şekillerde birçok olaya maruz kalabiliyorlar, ayrıca insan ticareti mağduru da olabiliyorlar veya organ ticareti mağduru da olabiliyorlar. Bunlar özellikle mesela raporlarda... Afrika'nın ortasındaki bir ülkeden, Kuzeye, Avrupa'ya gidene kadar geçirdiği sürelerin üç yıla kadar vardığı ifade ediliyor çeşitli raporlarda, yani bu arada çalıştırılıyorlar.

Benzer durum mutlaka Afganistan'dan buraya gelen insanlar için de geçerlidir. Çünkü onlar bir şekilde bazı durumlarda paraları yetmiyor, çalıştırılıyorlar, çalıştırılıp bu arada işkenceye, kötü muameleye maruz kalıyorlar, insan ticareti mağduru olabiliyorlar.

Tabii, bizim bu anlamda Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak görev alanımızdaki şeye baktığımızda biz artık son noktaya, son ana geldiğimiz için, buradan direkt geçişle ilgili bir şey olduğu için bizim elimizde bu yönde çok veri yok, bu anlamda, insan ticaretine maruz kaldıklarına veya organ ticaretine maruz kaldıklarına yönelik çok veri yok ve böyle bir tespitimiz de yok şu ana kadar. Ama tabii bütün her şeyi ayrıntılarıyla takip etmeye çalışıyoruz.

Kaçakların gittiği botlarda veya gemide -neyse- bu kaçakçılar yok mu hiç? "Buraya siz gidin." deyip kendi hâllerine mi bırakıyorlar?

Şimdi, organizatör sayılarını biz çıkarmadık yani organizatör ... var.

Kolaylaştırıcı kişiler de var. Bunlar -ama şöyle- yansıda gördüğümüz gibi lastik bot sayısı çok yüksek. Bunun tercih edilmesinin bir sebebi de göçmenleri bindiriyorlar lastik bota, motoru da veriyorlar birisine, karşı da artık bir hedef gösteriyorlar kendilerine "Bakın, ada o tarafta." Onları bırakıyor, gönderiyor, kendisi bulunmuyor. Çoğunda bu şekilde. Tekne, profesyonel bir kişinin bulunması gereken veya biraz denizcilikten anlayan bir kişinin bulunması gereken tekne gibi, yat gibi, balıkçı teknesi gibi veya gemi gibi olaylar olduğunda mutlaka buralarda yakalamamız oluyor ama lastik botlarda -biraz daha- hemen hemen hiç yok diyebileceğimiz bir şey var.

Slayta almamışız ama ben rakamları söyleyeyim size, organizatör rakamlarını: 2013'te 91, diğer yıllarda 2006 ila 2014 arasında da toplam 543 organizatör denizle alakalı olarak biz de işlem yapmışız. Rakamımız 543.

Hüseyin Bey...

Çok teşekkürler size de, emniyetçi arkadaşlara da.

Ben yakın bir zamanda Hakan Günday'ın "Daha" isimli romanını okudum. Bu sizin yaptığınız işi anlatıyor. O yüzde, öncelikle size öneririm. 500 sayfa civarında bir roman, bir Ege kasabasında insan kaçakçılığı organizatörünün başına gelenleri anlatıyor. Ama inanılmaz boyutları varmış, bir edebî eserde okuduğunuzda daha iyi görebiliyorsunuz. Sunumunuz aslında gayet yeterli. Şunu merak ettim, o romanda da genişçe işlendiği için aklıma geldi: Buna dâhil olan kamu görevlileri var mı? Bu konuda elinizde iş birliği yapanlara dair bir sayı var mıdır polis veya jandarma? Çünkü, onların yardım ve desteği olmadan çok zor, öyle anlaşılıyor.

Şöyle, şu an: Bizim bahsettiğimiz yıllar arasında halkın içine atılan kamu görevlilerimiz de var özellikle emniyetin yürüttüğü operasyonlar sonucunda bu konuda ciddi anlamda hem hüküm giymiş şu anda şahıslar da var. Dediğiniz doğru.

Belli bir sayı var mı?

Ben rakamı bilmiyorum ama belki emniyetten arkadaşımız verebilirse.

Sayı biz de getirmediğimiz ama şöyle söyleyebilirim: Özellikle sınır bölgelerinde, hudut kapılarında menfaat karşılığında insanları geçirme şeklinde yolsuzluk olayları olabiliyor tabii. Bizim kendi içimizde yani emniyet mensubu olan insanlar da var, gümrükçülerden de olabiliyor, sahil güvenlikten de kendi alanlarıyla ilgili oluyordur.

Tabii, ihraç edilmiş, bir sürü İtalya'da tutuklanan...

İhraç edilmiş, daha önce kendisi şeyden dolayı, daha sonra bu tür olaylara karışmış.

Yani, en son zannederseniz 2010 yılı, İstanbul'da mesela bir operasyon yaptı emniyet kendi içerisinde. Orada bazılarının ikamet almasını kolaylaştıran kamu görevlileri, polisler de dâhil olmak üzere işlem yapıldı ve cezaevine girenler de oldu. Yani, neticede, tabii ki Sayın Vekilim böyle şeyler olan insanlar oluyor.

Peki, bir de ben emniyetteki arkadaşlara... Yani, bu insan taciri işini yapan insanlar bizde olduğu gibi komşu ülkelerimizde de vardır ve bunlar mutlaka birbirleriyle bağlantılıdır. Sizin bu bağlantılarla ilgili uluslararası bir çalışmanız, komşu ülkelerle bir çalışmanız var mı? Neticesi nedir? Yani, bir katkı alabiliyor musunuz?

Sayın Başkanım, şöyle söyleyebilirim, aslında Emniyet Genel Müdürlüğü olarak şunu söyleyebilirim: Biz yasa dışı göçmen boyutuyla mücadele ediyoruz, onların sınır dışı edilmesi, seyahat belgesinin temin edilmesi ve ülkelere gönderilmesi konusunda görevlerimiz var ama operasyonel manada görev yapan bir de kendi dairemiz var. Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele dairemiz var bizim

Ben operasyonel olarak sordum.

Şimdi, şöyle söyleyeyim efendim, onların adına belki bir şeyler söylemem doğru değil ama bildiğim kadarıyla sizi aydınlatayım: Onların bu şekilde irtibat görevlileri arasında ya da polisle iş birliği kapsamında bu şekilde mesela buraya gelen bir yasa dışı görüşmenin işte nasıl geldiği, kimlerin yardımcı olduğuna dair ellerinde ciddi bir bilgi varsa bunu, işte, kaynak ülkedeki veya transit ülkedeki meslektaşlarına bu bilgiler veriliyor. Dolayısıyla, işte, İngiltere'yle, Almanya'yla, ondan sonra, İtalya'yla, işte, Yunanistan'la, Fransa'yla çok ortak operasyonlar oldu. Mesela, orada tutuklamalar oldu, Türkiye'de oldu. Çok ciddi bilgi alış verişleri oluyor ve ortak operasyonlar da yapılıyor ama doğuda var mı? Yok işte yani doğuda bir türlü masaya oturamıyorsunuz, bir irtibat noktası bile belirleyemedik mesela şu an İran'la yani orada biraz daha zor.

...- Uluslararası ilişkiler kapsamında arkadaşımızın belirttiği gibi 20'nin üzerinde ülkenin yasa dışı görüş irtibat görevlileri şu anda ülkede görev yapıyor. Bunlar mutlak zamanlarda üç ayda bir, dört ayda bir toplanıp durum değerlendirmesi yapıyorlar, ikili ilişkileri de o şekilde geliştiriyoruz, karşılıklı olarak bilgi alış verişinde bulunuyoruz. Yine Interpol-Europol- Sirene Daire Başkanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yabancılarla, Interpol'le, Europol'le bu ilişkileri onlar sağlıyorlar. Bu kanallar vasıtasıyla anında bilgiler değişebiliyor, şuradan bir şüpheli şahıs çıktı...

... - Yani, etkin mücadele için bunların olması gerekir.

... - Yani, bizim adımıza söyleyeyim, mesela Sahil Güvenlik Komutanlığı adına. Şu anda Karadeniz'le ilgili olarak anlık bilgi değişim sistemimiz var Karadeniz ülkeleriyle. Yani anlık olarak bana direkt mesaj çekebiliyorlar, diyebiliyor ki yani "Şu tekne çıktı, üzerinde bilmem ne var." veya "Şöyle şüpheleniyoruz, şöyle bir ihbar aldık." diye. Biz ona müdahale etmek durumundayız.

Yine, aynı şekilde, Yunanlı meslektaşlarımızla sahil güvenlik alanında ikili iş birliği kapsamında İtalyanlarla aynı şekilde yine bu şekilde çalışmalarımız devam ediyor. Suriye'yle zamanında zaten toplantılar yapılıyordu, şimdi gerçi yapılmıyor ama malum...

... - Olağanüstü bir durum var.

... - ...ama var yani devam eden, uluslararası ciddi anlamda bu konuda çalışma var.

... - Peki.

... - Başkanım, şöyle bir şey söyleyebilirim: Yani, bizim kara sınırları olan ülkelerle de hudut anlaşmalarımız var. İşte, Yunanistan'la var, Bulgaristan'la var, İran'la var, işte, Gürcistan'la var ve birinci ve ikinci hudut makamları vardır, her iki ülkede de birinci ve ikinci hudut makamları arasında aylık toplantılar olur ve bu toplantılarda da hudut olayları tartışılır, yasa dışı geçişler tartışılır. Burada da bilgi değişimi söz konusu oluyor.

...- Yunanistan'la ayda bir, iki ay orada, bir ay burada yapılıyor. Buna son zamanlarda biz de iştirak etmeye başladık, Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak bizim de bir personelimiz katılıyor. Bu Geri Kabul Protokolü kapsamında, hatta, Yunanistan'la bizim organize suçla mücadele anlamında da anlaşmamız var, üst seviye anlaşması. Bu onun Geri Kabul Protokolü, onun alt bir protokolü. Yine, diğer ülkelerle, İngiltere'yle ve birçok ülkeyle bu, organize suçla mücadele kapsamında anlaşmalar var. Bu çerçevede, özellikle Emniyet KOM Dairesi yürütücü olarak bu ilişkileri sağlıyor. Yakın zamanda da mesela, İngiltere'yle bu ay içerisinde bekliyorduk ama belki daha sonra olabilir, her yıl yapılan bir Boğaziçi Çalışma Grubu Toplantısı vardı. Ocak ayında bekliyorduk ama belki biraz daha sonrasına sarkabilir, görüşmeler yapılıyor bu şekilde.

BAŞKAN – Peki,, çok teşekkür ediyorum.

Sorular yok değil mi, arkadaşların soruları?

Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Biz de İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Mülteciler Alt Komisyonu olarak özellikle, Hasan Bey bahsetmişti, yani bu, organ nakliyle ilgili, işin insani yönü çok üzüyor bizi. Belki ileriki günlerde bu alt komisyonumuzla bazı illerde durumu yerinde görmek ve bazı incelemelerde bulunmak üzere bir yerlere de gidebiliriz, gideceğiz inşallah. O yüzden, verdiğiniz bilgiler için tekrar teşekkür ediyorum, sağ olun.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.35